

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrske dežele za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vsa leta 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravištvu naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zaradi praznika izide prihodnji list v petek, 20. marca 1903.

Škof in prošt.

Z dežele, 17. marca.

Že dolgo ni bilo nič tako zanimivega, kakor sta bili pismi dveh glavarjev katoliške cerkve na Kranjskem, ki ste ju objavili v »Slovenskem Narodu« z dne 11. marca in polemika, ki se je radi njih razvila med klerikalei samimi.

Škof dr. Jeglič in novomeški prošt dr. Elbert sta desavouirala »Slovenca« in skušala pomiriti mestni odbor ljubljanski, ki je bil sklenil, da se ne udeležuje cerkvenih priredb, razen cesarskih svečanosti, dokler škof ne da zadoščenja za žaljenje ljubljanskega ženstva.

Da je naš škof retiriral — to stoji. Četudi nastopa oblastno in ošabno — med vesticami vendar prosi odpuščanja. Imel je pač namen žaliti, o povedal je le, kako hudo ga peče, da mestni odbor v Ljubljani obstruira. Nerodno so je izrazil. Diplomatičnih peres nima okolo sebe, sam pa je Bošnjak.

Potem prihaja Nemec iz Deidesheima, učenec dr. Missie, dr. Seb. Elbert. Ta pove odkrito, da je bilo netaktno, da duhovniško glasilo žali na nečuden način ženstvo, ki mu ni ničesar storilo. Novomeški prošt obžaluje, da se razdor razširja in lepo prosi, da naj bodeta ljubljanski župan in mestni zastop pametnejša, kakor pa škof s svojim žurnalističnim štabom. Pod svoj podpis je v tem pismu zapisal dr. Elbert: infuliran prošt. To znači, da je pisal to pismo kot cerkveno uradna oseba.

Zanimivi sta ti dve pismi. Med duhovščino katoliške cerkve vidimo navadno velikansko disciplino od najmanjšega kaplana gori do papeža. Skoraj 2000 let je delovalo vrh. vodstvo cerkve, da je ustvarilo to strogo disciplino in da jo vzdržuje. Ta orga-

nizacija celibatarstva daje katoliškemu duhovenstvu toliko moč, kakor jo je imela in je ima še nekaj v masah ljudstev.

Zanimivo je, da nastopa prošt sporedno s škofom in da se ob enem postavlja v neko nasprotje s škofom. Škofu nič ni žal, da je na Kranjskem med laiki in med duhovniki tolik razdor, prošt obžaluje ta razdor ostentativno. Škof trobi bojno trombo, prošt prosi v najljubeznivejšem molu.

A prošt se vtika v stvari, katere ima rešiti le škof. Na adresu škofa je poslal ljubljanski mestni zastop svojo »tezo«, nabil jo je na škofovo katedralo.

Ali na Kranjskem imamo dva škofa: Anton Bonaventura je orodje svojih kaplanov, drugi škof, prošt dr. Elbert, je orodje naše vlade.

Našim vladam je kaj ljubo, da se narodi med sabo koljejo. Ob tem žive; vsled tega nevarni Madjari laglje odjenjajo in laglje dobivajo davke za to in ono, laglje »cartajo« katoliško duhovništvo, v katerem vidijo vse monarhične vlade zraven armad drugo moč za »pananje« mas, ki stremijo po boljšem kruhu. A na vseh koncih imeti Nemce in Slovence v medsebojnih bojih, jim ne kaže. Dobro je, če se manjši slovanski narodi časih med sabo kako zabavajo. Tako dobivajo vlade lahko večine, delež manjše kosce iz državnih jasl raznim strankam manjših narodov, tako lahko dobivajo davke, rekrute in tako lahko paktirajo z Madjari in se dobro imajo. — Drugače se morda ne da vladati v naši mnogojezični katoliški Avstriji. V po večjem protestantski mnogojezični Švici pa je le mogoče vladanje brez narodnostnih bojov.

Dr. Missia se je umaknil. Pod njim je vse šlo vedno naprej. On je bil vodja avstrijskega klerikalizma in feudalstva in je znal na Kranjskem stvari tako voditi, da ni prišlo do opasnejših razdorov med laiki in duhovništvom, tako, da je bilo vla-

dam prav. Med vladno palačo in škofovo palačo je bilo popolno soglasje.

Dr. Missia, dober poznavalec ljudi, se je zmotil v osebi dr. Jegliča. Pod Antonom Bonaventuro je prišlo do jako ostrih nastopov med laiki in duhovniki. Kapelani dobijo po plehah ali jih vržejo v luže; glasno mrmanje v cerkvah med propovedovanjem in branjem Jegličevih pastirskih pisem in to na kmetih, in za poredni zapor duhovnikov, ne le radi političnih deliktov, nego radi navadnih hudodelstev — to je signatura položaja. Povrh še Ricmanje. To osekoli tudi ovčjo narav Slovence, da nastopi, kakor ljubljanski mestni zastop. Povsod nastaja opozicija proti duhovniku, koder posega v posvetne stvari. In kmet in meščan prinašata v naše redakcije vse nenravnosti, ki se v farovžih gode.

Kaj takega se ne da s puškami ali kanoni postreljati. Katoliška cerkev je povsod v defenzivi in celo v naši čez oči in ušesa katoliški Avstriji. V zraku leži, kar se zove potapljenje tega srednjeveškega sistema. Jeglič pa ne vidi nič in ne sliši nič. Trmast Gorenjec je in silno kratkoviden. Zaradi svoje trme vpreči papežovo diplomacijo, ne kaže vladam, ki morajo vsaj toliko na čast države paziti, da je popolnoma ne napravijo za satrapijo Rima. Pomagajo si same. Razpolagati imajo z višjimi duhovniškimi mesti. V vsaki deželi imajo naše vlade njim pokorne duhovnike. Morebiti imajo taki vladni duhovniki dispens od še višje cerkvene oblasti, kakor je kak škof. Škandal bi bil, škofa odstaviti. Torej — protivlada.

Dr. Elbert je prišel kot prošt v Novo mesto na izredno željo tedanje vlade. Že je bil Slovenec določen, da dobi to mesto, ko je prišla z Dunaja druga parola. Dr. Missia je menda tudi pripravil imenovanje dr. Elberta čez glave družih faktorjev. Dr. Elbert je nastopil po vzgledu svojega mojstra dr. Missie. »Wie er sich räu-

spert, wie er spuckt...« Hvalil se je rad s prijateljstvom barona Heina. Nekaj tega je že moralo biti, ker dr. Elbert je kot kandidat za državni zbor v skupini dolenskih mest kazal pismo ministrskega predsednika dr. pl. Körberja, s katerim je hotel dokazati volilec, da ima pri vladi zasloambo. Namigaval je tudi, da si morajo volilci izbrati vplivnega kandidata. S pomočjo vlade dobil je tudi kočevske glasove. Politični uradniki so vsi šli zanj v ogenj. Torej favorit vlade in dr. Elbert je toliko pameten, da ne bo hotel umreti v novomeški proštiji. Njegove misli lete višje. 1800 gold. dohodkov — tapalija!

Na drugi strani je pa pokoren Anton Bonaventura. Prošt snuje Marjine družbe, on je tudi osnoval v Novem mestu Vincencijevo družbo. Še bolj tiho nastopa, v javnost ne sega, če ni potreba. Mlad mož je, a Missia mu je vcepil vodilo: kar storiš, premišljeno delaj. Tako je le prišel v milost nekaterih dam v Novem mestu. A krvoloč, kakor pravi katoliški duhovnik, zna tudi biti. Pri zadnjih državnozbornih volitvah je bil v soglasju z drugimi duhovniki. Dr. Šusteršič je pošiljal svoje koncipiente prenočevati k njemu. Spominjamo se še strašnega zagrožila dr. Šusteršiča, da bo vse tožil, ki se drznejo dotakniti njegove časti. Dr. Seb. Elbert, prošt v Novem mestu in kandidat za škofovo mesto, je sam iskal pregreške zoper to velikansko Šusteršičevo čast in jih hitro naznanil ekscelenci v Ovičjevi hiši v Ljubljani. Njegov grobar Tomaž, drugače poštena dušica, je moral postati vohun in denuncijant Visoko leta ta prošt, pa časih zagazi tudi v blato. Če bo kdaj škof, mu predočimo to grdo denuncijantstvo, kiga je zagrešil kot infulirani prošt.

Ko se je obstrukcija začela v deželnem zboru, je dr. Elbert nastopil proti njej. Zvezal se je s hofratom Šukljejem. Vladni zrak je oba obje-

mal. A Šuklje se je v eni točki zmotil. Volilci, ki kakega človeka povzdignejo iz nič do višjega, ga tudi lahko vržejo s prestola. Sicer je Šuklje, prišedši domu v penzijo, uganjal take neumnosti, da je sam nasprotnikom njegovega stremljenja olajšal delo. Dr. Elbert že uvideva, da je Šuklje izgubljen činitelj, mrtev politik, danes le še človek, ki iz jeze na to dela, da oškoduje Novo mesto. Dr. Elbert se pa neče spreti z Novomeščani, saj je šele pred nedavnim z nekaterimi damami v Novem mestu začel vezati mrežo, s katero bi se ob volitvah ulovili — volilci.

Tako je stvarno razmerje. Tako se lahko razumevajo pisma ljubljanskega župana, ki ste jih obelodanili in polemika, ki je nastala med klerikalci.

V toliko je pa to razmerje le dobro, da ima Anton Bonaventura kuratorja, ki časih javno pove, da ne odobrava vseh pogodb, ki jih sklepa kurand.

Sokolska ideja in Slovenci!

IV.

So pa tudi splošni uprav sokolstva se tičejo vzroki, da ono v nas niti razmeroma toliko ne napreduje in prospera kakor v Čehih.

Glavni greh, ki nam vtegnejo po pravici šteti v zlo, greh, ki ga grešimo od prvih postankov sokolstva na Slovenskem pa do zadnjih dni, je pač ta — da sokolske misli v obče nismo še proučili, da je ne poznamo, da nam sicer done po ušesih visokodoneči izrazi o **namenih** sokolske ideje, da pa ne poznamo **sredstev**, ki naj dosežejo namene in cilje!

V šestdesetih letih prejšnjega stoletja se je pričelo v Evropi sploh jako živahno gibanje za telovadbo. Nastalo je vse polno telovadnih dru-

LISTEK.

V postu.

Naš klerikalizem se modernizuje. Odkar je škof na pustni torek priredil procesijo v Ribnici, se vrši to modernizovanje jako hitro. O tem nas je prepričal zadnji »Slov. List«, ki hoče na katoliški podlagi organizirati tudi ples in športe.

»Slov. List« piše v svoji zadnji številki doslovno:

Treba je na delo in učiti se nam je od nasprotnikov, kako si mladino pridobiti. V društvih za mladino moralo se bode po večjih krajih pred vsem skrbeti za to, da se goji med mladino telovadba, ki ima na to veliko privlačno silo. V zvezi s telovadbo naj pa bodo tudi kratka in lahka predavanja, potem katerih naj si pridobi mladina na prijeten način znanstveno podlago v apologetičkih, političkih in socijalnih stvareh. Poleg tega naj bi se gojilo petje, snovali naj bi se v društvu ali mladeniškem društvenem oddelku biciklistički krožki in poleg njih tudi za nebicikliste prijateljski krožki, ki naj bi n. pr. ob nedeljah popoldne prirejali skupne zlete in gojiti bi kazalo morebiti

tudi kake druge športe: plesanje itd. Neka antipatija vlada v naših krogih proti plesu. Mladina rada poraja in popleše, boj proti poštenim plesom med nami je brez uspeha, in ne provzroči družega, da celo naša mladina hodi in dela štafazo nasprotnikom v plesnih šolah, ki jih imajo v rokah. Pisatelj tega članka ne zna plesati in se plesa nikdar ni učil in se tudi ne bode, toda konstatirati mora dejstvo, da je marsikak vrl mladenič, ki je bil svoj čas z dušo in telesom naš, sedaj v vrstah nasprotnikov. Veselila ga je telovadba in veselil ga je ples, obiskovati je jel telovadbo in plesne šole, ki jih imajo nasprotniki in vjel se je v mreže nasprotnikov, z iskrenega našega somišljenika preobrnil se je v besnega našega političnega nasprotnika marsikak vrl mladenič. Če mislimo resno pridobiti si mladino, moramo postati proti plesu bolj neozkosrčni in slediti izgledu dunajskih krščanskih socijalcev, ki imajo lastne plesne šole. Boljše, da se naša mladina uči plesati med somišljeniki, kakor pa v družbi, ki je po večini nam političsko nasprotna. Latinitosti naših izvajanj pritril bode vsak objektivno misleč naš prijatelj.

Ta premišljevanja — nota bene v postnem času — nam odpirajo najlepšo perspektivo. Pričakovati smemo, da se v kratkem ustanove katoliški Sokoli — katoliški biciklistički krožki — katoliške plavalnice — separirane seveda: na eni strani za moške na drugi za ženske, in angelje čistosti s tonzurami — in katoliške plesališča.

Sicer pa je priznanje, da je bil klerikalni boj proti plesom brez uspeha, jako dragoceno. Na I. katoliškem shodu so nekateri borniranci hoteli celo družbo sv. Cirila in Metoda razbiti, češ, da zapeljuje ljudi v greh, ker neke podružnice prirejajo veselice, sedaj pa hoče prečistiti duhovščina sama kar sistematično organizirati to zapeljevanje v greh.

Časih je že tako, da je kak boj brez uspeha. Koliko smo se mi že trudili, podučiti ljudi, kakšen švindele se uganja z lurško vodo, ki daje apostolu čistosti Luki Smolnikarju tako lepih dohodkov. Nekaj vspeha smo pač dosegli, a kaj, ko nekaterim ljudem ni in ni ničesar dopovedati. Za izgled navajamo naslednje pismo, ki ga je pisala pobožna žena z dežele svoji revni sestri v Ljubljano. Glasi se:

Ljuba sestra!

Nikar ne zameri, da ti letos za god ničesar ne pošljem. Voščim ti božji blagoslov, tebi in celi tvoji družini. Hotela sem ti nekaj poslati, a denar sem dala gospodu kaplanu za uboge misijonarje na Kineziarskem. S tern je pomagano tvoji duši in to je veliko več vredno, kakor če bi ti bila kaj družega poslala.

Sicer pa, če imaš kake težave in nadloge, kupi si flašico lurške vode. Ta voda pomaga zanesljivo tudi v največjih stiskah. To se je pokazalo ravno zdaj na Kineziarskem pri tistih dveh kranjskih frančiškanih, ki sta tam za misijonarja.

Gospod kaplan so nam o tem tako-le pravili: Naša rojaka frančiškana misijonarita na Kineziarskem in sicer v neki deželi, kjer so ljudje strašni sovražniki kristijanov. Uboga misijonarja morata trpeti lakoto in žejo in dostikrat nimata prenočišča. Navadno morata jesti koreninice ali kak gozdni sad.

Na svojem potovanju sta prišla tudi v mesto, v katero je vsakemu kristjanu vstop prepovedan. Šla sta pa vse eno v mesto, da bi tam oznanjala pravo vero. Ali biriti so ju zgrabili in ju vrgli v globoko ječo, kjer sta bila tri dni in tri noči za-

prta. Četrty dan sta bila peljana pred sodnika. Najprej jih je hotel ob glavo deti, a ker nista v mestu z nikomur govorila, jima je prizanesel in ju obsodil, da dobita vsak 25 z volovsko žilo.

Žalostna sta se vrnila v ječo. Od žeje in od lakote sta bila tako oslajbljena, da sta mislila: če nama odštejejo prisojenih 25, potem je konec najinega življenja.

Imela sta pa pri sebi flašico lurške vode. Nakrat jima je prišlo na misel, da se s to lurško vodo namažeta po vsem životu, češ, morda nama pomaga. In tako sta storila in potem vdano pričakovala, kaj da bo.

Peljali so ju na dvorišče. Tam so že stali biriti in vihteli volovske žile. Tudi klop je bila pripravljena, kineziarski sodnik pa je hodil gori in doli in se režal veselja, da bo prelivat kristijansko kri.

Pa je ni prelivat. Lurška voda je pomagala! Biriti so zgrabili prvega misijonarja in ga vrgli na klop.

Hitro je bilo vse pripravljeno... Biriti je pristopil in dvignil volovsko žilo — a roka mu je omahnila — nakrat je pokleknul in poljubil misijonarja tja, kamor ga je hotel udariti.

Štev tako v inozemstvu kakor tudi v Avstriji. Novo blesteče se geslo dneva: telovadba je končno našlo pot v Ljubljano. Navdušeni pristaši novi ideji so izdali dne 27. junija 1862. že gori omenjeni

Poziv.

„Mens sana in corpore sano“.
Zdrava duša v zdravem trupu.

Vsakateremu bo že znano, kako koristna je telovadba ali gimnastika, kako se s telovadbo krepi telo in duša. Koristno bi bilo tedaj, da bi se gimnastika tudi v Ljubljani bolj vdamačila in da bi se napravilo gimnastično ali telovadno društvo. Kdor bi hotel pristopiti takemu društvu, naj naznani to s svojim podpisem. Vse drugo se bo bolj natanko določilo (namreč: pravila društva, prostor, gimnastična lopa itd.) ko bo dosti podpisov.

Ta poziv kakor je dotiskan v Lahovi spomenici, ima torej v vidu zgolj strokovno društvo, — sokolstva še ne omenja. Sokolstvo je bil menda tudi po imenu še neznan pojem, hoteli so telovadno društvo brez razlike narodnosti. Še-le v dolgi dobi do vladnega potrjenja pravil je prišlo do ločitve po narodnosti. Gospodje iz nemškega tabora, tako nam potrjuje Lah, so se vsotirili v gimnazij ski telovadni in sestavili poseben telovaden odbor. Slovenci pa so začeli telovaditi pod vodstvom Mandičevim s poletjem 1863. l. na Koširjevem, v ta namen najetem dvorišču. Predno so bila pravila potrjena, vadilo je telovadbo 60 gospodov, prihodnjih »južnih Sokolov«. Omenjeni razdor je imel pred vsem to posledice, da je »Južni Sokol« moral še nekaj časa dalje čakati potrjenja predloženih pravil. Med tem so si namreč »Nemci« zasnovali svoje telovadno društvo. Vlada pa je čakala, da so ji predložili tudi še pravila »Laibacher Turnvereina« ter za to potrdila pravila obeh društev, zakaj nezaslišana protekcija Slovincem bi bila, dati vzleteti »Južnemu Sokolu« predno se se je prisilil na dan »Turnvereina«.

Prepričati mora vsakogar, da novo slovensko telovadno društvo, ki je končno bilo kršeno z imenom »Južni Sokol«, razun imena in obleke ni imelo mnogo sokolskega bista na sebi. To je bil prvi greh! Seveda ga ne moremo šteti v zlo slave vrednim ustanoviteljem »Južnega Sokola«. Takrat je šlo za to, da v svojem svetu navdušenju ustanovijo čim hitreje telovadno društvo in sicer slovensko telovadno društvo. Svoj namen so vresničili; kako dalekosežnega pomena za probujo in razvoj Slovenstva sploh je bila ta ustanovitev, smo že gori očiteli. V oni dobi in še dolgo let pozneje je Sokola vzdrževalo na višku sijaja zgolj narodno navdušenje, o kakršnem današnji zarod nima niti pojma.

Sodnik je začel grozovito vpiti in preklinjati birača. Priskočil je h klopi, na katero je bil privezan misijonar — a komaj je pogledal na svojo žrtev, že je snel svoj klobuk s tremi pavovimi peresi, pokleknil in poljubil misijonarja, kamor ga naj bi ga bila zadela volavska žila.

Lurška voda je pomagala. Misijonarja sta se bila z lurško vodo namazala in vsled tega je na čeznato ren način na njih životu nastala podoba kinezarskega svetnika, sv. Čefidelnja, ki je patron tistega mesta, kjer so misijonarja prijeli in obsodili.

Ta podoba je rešila misijonarja, Kinezarji spoštujejo svetega Čefidelnja posebno visoko in je pri njih navada, da poljubijo njegovo podobo, koder jo vidijo.

Tako, ljuba sestra, so nam pravili gospod kaplan o čudoviti moči lurške vode in zato sem jim darovala, kar je bilo tebi namenjeno za god. Kupi si flašico lurške vode in prepričana bodi, da ti bo pomagano v vseh stiskah.

Lepo te pozdravlja Tvoja sestra
Marjana Ocvirk.

Komentara pač ni treba. Živela lurška voda.

V poznejših letih pa, ko je bil Slovenec vsaj na Kranjskem tujcu izvil žezlo iz rok, ko je bil Slovenec kakor gospodar stopil na svoja tla, — je tudi za Sokola prišla doba resnega, stvarnega dela na podlagi resnih temeljitih študij. Žal, storilo se ni ničesar! Živel so dalje in dulci jubilo, od veselice do veselice, od izleta do izleta, od javne telovadbe do javne telovadbe. Da, telovadili so, telovadili celo prav mnogo; toda te lovadba brez sistema, težavne vaje in krasne, na pogled so donšale gromovite pohvale mološtevnilni ter skoro vedno enim in istim proizvajalcem — množico, čete sokolske, so bolj odvrčale od telovadnic kakor jih pa vabile vanje. »Nauk o telovadbi«, ki ga je bil izdal »Južni Sokol« je jasna priča, po katerem (nobenem) sestavu so gojili telovadbo prav do zadnjih let. To pa nam je ob enem najboljši dokaz, da se nihče ni trudil študirati sokolske ideje, ki ji je sistematična telovadba po Tyrševem osnovnem sestavu ravno temeljno sredstvo. Tej okolnosti pripisujemo glavni vzrok na zastanku, da celo nazadovanju slovenskega Sokolstva. Le dajmo si odkrito priznati, razloček je med Sokolom recimo od včeraj — o razvoju slovenskega Sokolstva v zadnjih letih poročamo pozneje — in pa med Sokolom pred 30 in 40 leti, razloček ta, da Sokol pred 30 in 40 leti vi soko nadkriljuje Sokola od včeraj po svoji živahnosti, delavnosti, navdušenosti in drznem poletu ...

Nepoznanje bista sokolske ideje, njenih sredstev, njene smeri in njenih ciljev smatramo glavnim vzrokom, da Sokol vsled lastne naše krivde ni vspeval na Slovenskem.

Resno proučevanje sokolske misli in v delu vstrajnost, to je dvoje načel, ki nam morata prvačiti tako ob ustanovitvi vsakega Sokola kakor v njega daljnem obstanku. Kakor hitro odnehamo le v enem pogledu, mora društvo zastati v rasti; ako pa vstrajamo v izpeljavi načel — sine qua non — potem odpravimo vse druge ovire, ki se nam stavljajo na pot.

Drugih vzrokov in ovir sicer ne opravimo tako naglo kakor se je to posrečilo Čehom, zakaj indispozicija, nedovzetnost za tako idejalo vzvišene misli, kakor je ravno sokolska, nedovzetnost za organizovano narodno delo obstoja v Slovincih v nerazmerno višji meri kakor v Čehih.

Nasproti maloštevilnemu slovenskemu rodu, nasproti kmetiskemu rodu brez visokih gmotnih sredstev imajo močni sovražniki stotero višjo moč kakor nasproti petmilijonskemu, v vseh svojih slojih in stanovih z gmotnimi in duševnimi vrlinami bogato obdarovanemu češkemu narodu.

Zato je umevno, da sta germanizacija in italijanizacija, ki v gotovem sistemu in pod patronato višjih činiteljev obstojata pravzaprav zadnjih 50 let, decimovali naše vrste, dočim so Čehi danes že v — ofenzivi.

Nečloveški boj, ki ga bijejo naši sovragi nasproti bornemu rodu slovenskemu, cepi naše moči in naše v resnici nadčloveško delo. To okolnost pa je upoštevati, če naj primerjamo razvoj narodnih ustanov — med njimi ima mesto Sokolska misel — v Slovincih z onimi v Čehih.

Glede nas Slovencev moramo kazalo staviti nekoliko nižje!

Državni zbor.

Pet let je razburjala avstro-ogrsko nagodba javno mnenje, pet let sta se neutrudljivo pogajali obe državi; saj se pa pri nagodbi ne gre za vsakdanjo predlogo, ista je temveč zgodovinskega značaja, ker odločuje za celih deset let usodo v vseh gospodarskih panogah. Kakor bo nagodba določila, tako bo deset let s trgovino, industrijo, kmetijstvom itd. v obeh državnih polovicah. Po taki važnosti soditi, bi človek mislil, da so poslanci že nestrpno čakali pozitivnega dela, in da ne bo noben izostal od seje, v kateri se je začelo prvo branje. Včeraj je bil ta dan. Prišlo pa

je k seji jedva toliko poslancev, da je bila zbornica sklepna.

Prvi je govoril posl. Baernreither, ki pozna najbolj temeljito ves kompleks nagodbenih zakonov. Poslušalo ga je 30 poslancev. Govornik je izjavil h koncu svojega izvajanja, da se je nagodba v svoji dosednji obliki preživela, in da ima njena obnovev za sedaj le namen, iskati novo obliko, v kateri bo pozneje zopet vstala gospodarska skupnost.

Posl. Práček je izvajal, da se češki agrarci potegujejo principialno za samostojno carino, ker prinaša ogrska konkurenca kmetijstvu velikansko škodo. Temu so krivi tudi slabi železniški tarifi, ki služijo le ogrskim interesom. Govornik je apeliral na vlado, naj ne dopusti, da postale klic agrarcev tako glasen, da bi bil vladi neprijeten.

Posl. Lindner se je pritoževal zaradi zapostavljanja Avstrije po Ogrski v vseh stokah, posebno še glede industrije, nadalje o preganjanju Nemcev na Ogrskem in glede napadov na skupnost armada, ter končno izjavil, da ne bodo Vsenečci nikoli izdali ljudskih interesov, zato pa tudi ne glasovali za to nagodbo.

Posl. vit. Kink je povdarjal za sluge vlade pri sklepanju nagodbe. Grajal je, ker se nagodba sklene samo na deset let ter govoril o številnih škodah in žrtvah, ki jih zahteva nagodba od industrije. Glasoval bo za nagodbo le zato, da se bodo poedine postavke še predručile ter bo potem mogoče, skleniti ugodne trgovinske pogodbe.

Posl. dr. Lemisch je izjavil: „Dokler bomo imeli skupno carino z Ogrsko, bo carinski torif vedno pospeševal le ogrske interese. Vsled tega naj avstrijski agrarci in industriji skupno zahtevajo carinsko ločitev, da bo mogla Avstrija samostojno nastopati.“ Govornik meni, ako se bo na Ogrskem popolnoma zbudil antisemitizem, bo morda mogoče, z židovstva osnaženo Ogrsko skleniti pravično nagodbo. Potem je protestiral proti preganjanju Nemcev na Ogrskem in proti ostrim napadom v ogrski zbornici zoper Avstrijo. Končno je govoril o najvažnejših industrijskih panogah v južnih pokrajinah.

Posl. Zehetmayer je povdarjal, da je napravila nagodba pri kmečkem prebivalstvu ugoden vtis, posebno, ker se je odpravil promet z mlinskimi pridelki.

Nato se je seja prekinila ter se danes nadaljuje.

Papež in Francozi.

Francoski poslanik na vatikanskem dvoru, Nisard, je izrazil papežu čestitke predsednika Loubeta k jubileju. Papež Lev je pokazal vsled tega svoje posebno veliko veselje; zatrjeval je svojo veliko ljubezen za Francijo, izrekel je svojo željo za rast in moč republike. Želel je francoski, naj nikdar ne opusti tega, kar jo je napravilo veliko. Ako bi ne vedeli, da je papež nenavadni diplomat, bi lahko mislili, da blagruje Loubeta in njegovo politiko. Temu pa ni tako. V vaticanu se tresejo jeze nad svobodomiselnost francoske republike, ki je baš pod Loubetom začela brezobzirno križati klerikalne račune, ki se sestavljajo neposredno v vaticanu. Konkordat, ki ga je sklenil veliki Napoleon s papežem Pijem VII. pred 102 leti, se je začel opasno majati. In le vprašanje časa je, da se konkordat odpove. Boji zoper kongregacije so začetek popolni ločitvi od Rima. Francoska se ima zahvaliti kongregacijam za duševno in gmotno nazadovanje. Nikjer ne vladajo tako nezasišane razmere, kakor v francoskih samostanih. Klerikalizem je razdvojil francosko prebivalstvo z armado, republiko in socialnim napredkom. Poslaste se je šol ter to dosegel. Večina bodoče generacije je vživala svojo vzgojo v samostanih. Mladina se je vzgojila v teh šolah v duhu, ki nasprotuje državi. Kongregacije bi morale biti zavodi pomožnosti, ljubezni do bližnjega in usmiljenja. A baš nasprotno se je v njih gojilo, kakor povedo kričeči dogodki 221 samostanov „dobrega pastirja“ kjer so se njihove žrtve izrabljale do popolne duševne in telesne onemoglosti, potem pa se brez usmiljenja — zapodile v po svetu. Nadalje so francoski samostani zavodi najgrše konkurence indu-

striji, ker se bavijo z dobičkarstvom pri brezplačnih delavnih močeh, česar ne zmorejo še tako poštena in nesebična privatna podjetja. Vse to vedo v Vaticanu, vse to ve tudi papež, a vendar blagoslavlja republiko ...

Politične vesti.

— O državnozbornem pravilniku je sklepala včeraj nemška napredna stranka ter sklenila, glasovati v odseku in plenumu za Götzov predlog glede nemškega parlamentarnega jezika. Za pomnožitev predsednikove parlamentarne moči bo klub le tedaj glasoval, ako se določi parlamentni jezik.

— Zavarovanje zasebnih uradnikov. Socialno politični odsek je izdelal zakonski načrt o penzijskem zavarovanju privatnih uslužbencev. Pogoji za obveznost zavarovanja se je določila starost 20 let in prijemki letnih 900 K. Pokojnina znaša v slučaju onemoglosti po 10 letnem plačevanju zavarovalnine 40% plače, in za vsako prihodnje leto do 35 leta po 1%. Stalna premija znaša 13 1/2 odstotka, katere bo plačeval 2/3, oziroma polovico delodajalec, ostanek pa zavarovavec.

— Cesar Viljem je bil včeraj na obisku na saksonskem dvoru. V zahvalni napitnici je kralj Jurij posebno povdarjal, kako dobro mu je ta obisk v sedanjih resnih časih na Saksonskem.

— Saksonski kralj Jurij odputuje v razvedrilo na jug. Pred svojim odhodom je izdal na svoje ljudstvo oklice, kateri se bavi z afero princezinje Lujze. Posebno značilen je v oklicu stavek: „Ne verujte onim, ki vam dokažujejo, da je za vso nesrečo — ki nas je zadela, le tajinstvena laž in obrekovanje temu verujte besedam svojega kralja, ki ga niste nikoli spoznali za neresničnega, da je vzrok brezkončno bolestenemu dogodku, ki je prišel čez nas, edino le nevkročena strast že davno na tihem globoko padle ženske.“

— Vspeh ogrske obstrukcije. Ogrski listi poročajo, da se v kratkem premestijo ogrski častniki iz Dunaja, Gradca, Prage, Inomosta in drugih garnizij na Ogrsko. Vseh premeščenj bo nad 500. Premeščenje se objavi že v prihodnji številki armadnega lista.

— Švicarski carinski tarif. V nedeljo je bilo v Švici ljudsko glasovanje o carinskem tarifu, ki bo za podlago za bodočo pogajanja trgovinskih pogodb. Za tarif je glasovalo 329.000 oseb, proti pa 123.000. Carinski tarif je potem takem sprejet.

— Za avstrijsko-rusko zvezo se zadnji čas poteguje z veliko vnemo „Novoje Vremja“. Avstrijsko-ruski dogovor iz leta 1897 je imel dosedaj na Balkanu take vspehe, da bi bilo želeli trajno zvezo med tema prijateljskima državama, ki imata toliko skupnih interesov v etnografičnem, gospodarskem in političnem oziru.

— Revolucija na Portugalskem. O kritičnem položaju na Portugalskem se ničesar jasnega ne ve, ker je vlada pretrgala vse brezjavne zveze v notranjosti in na zunaj. Dovolj govori obredno stanje nad mestom Coimbra, kjer so vse šole zaprte in odkoder so morali vsi davčni agniti bežati, ker bi jih sicer razjarjeno ljudstvo pobilo.

Dopisi.

Z Notranjskega. Sobotni „Slovenec“ prinesel je v dopisu „Z Rakeka“: ... Da bo gosp. Sebenikar s svojo ženo tukajšnje vas na ta način zapustil, je naredilo v celi vasi nepopisno veselje. Pridi in poglej rakovske obraze na vasi — vse je zadovoljno in v marsikateri hiši bodo jutri na ta račun baje meso jedli! Hvala Bogu, eden nasprotnikov je manj, tako se govori po celi vasi. V resnici, človek ne ve izraza, kako bi krstil to podlo in nesramno pisanje. Vsak, tudi tujec, kateri je bil le količkaj v dotiki s Sebenikarjevo hišo, je videl na lastne oči, koliko doblot se je tam delilo, seveda le zaigrizeni in strupeni politični nasprotniki tega ne vidijo, oziroma: oni vidijo, toda priznati nočejo, temveč še namenoma napadejo, ker so njihova srca polna strasti. Kakor vsakega „liberalca“ še tako požrtvovalnega v blagor ljudstva blatijo, tako hočejo sedaj tudi g. Sebe-

nikarja. In gospa, tako blaga gospa, ki je delila revežem vsaki dan toliko do-brot, bodisi tujim ali domačim, mora sedaj to peklensko, klerikalno nehvaležnost slišati. Res, bodi človek še tako trde kože, če ga te klerikalne bijene napadejo, zgubiti mora vse veselje do delovanja za ljudstvo. Tako trgate revežem darove izpred ust! Vemo, da so nekateri gospodje, kateri Sebenikarjeve dobrotljivosti niso potrebni, veseli, da gre g. Sebenikar z gospo iz Rakeka, toda te poznamo in vemo, zakaj se veselijo; oni mislijo, da bodo imeli sedaj v občinskem odboru proste roke, da ne bodo imeli nobenega med seboj, ki bo gledal kaj tam sklepajo in počnejo. No! Obema: gospodu in gospej Sebenikar pa mi ključemo z vsemi reveži, katerim sta dobrote delila: Bog Vaju živi še dolgo let in prosimo Vaju, da še ostanete v naši sredi. Hudobnih jezikov je vedno dovolj povsod, tako tudi pri nas, toda to naj Vas ne boli; gotovi bodite, da presega naša hvaležnost daleč, daleč nehvaležnost onih. Onim jezikom pa: sram vas bodi vse skupaj; iz česa da izvira vaše satansko veselje, vas izda pa zadnji stavek vašega nesramnega dopisa.

Iz Črnomlja. Dolgo se je govorilo in pripravljalo za veselico v korist družbi sv. Cirila in Metoda, katere se je tudi vršila dne 8. marca. Kakor navadno pri tacihi priredbah, je bilo tudi sedaj mnogo ovir in drugih nepri-lik, da je bil dober vspeh zelo dvomljiv. Nekaj dni pred predstavo, posegli sta še smrt in bolezen vmes, da je bil ves položaj zares obupen. Samo vstrajnosti igralcev gre v prvi vrsti vsa hvala, kajti le njih trud in požrtvovalnost sta sploh omogočila, že po lepikah naznanjenim zabavni večer, četudi s spreminjenim vspehom. Določena je bila za to veselico daljša igra, katere se je morala zaradi navedenih tehničnih vzrokov opustiti in to dva dni pred predstavo. Da nimamo tako izbornih igralcev, igralcev pevk in pevcev, bi bilo vse docela propalo. Prav prijetno smo bili tedaj vsi iznenadeni, videvši tako sigurni nastop naših vrlih diletantov, kakor da so se najmanj dva tedna za to pripravljali, ne pa samo dva dni. Lepa hvala vsem sodelujočim gospicam, gospodom, kakor tudi gospodični suflezi, za njih veliki trud. Za vse prestane sitnosti, naj jim bo v tolažilo, da je bil gmoten in splošen vspeh nepričakovano dovoljen. V drugi vrsti se pa moramo zahvaliti vsem onim, ki so pridno posegali po vstopnicah, taiste preplačevali in tako pripomogli, da se glavni družbi, po odbitku vseh stroškov, še zmeraj večja vsota izroči. Prav pohvalno moramo tudi omeniti vse društvenice kakor nekatere gospode, ki so še kaj posebej za družbo darovali. Če je bil kdo s katero naredbo nezadovoljen, ali da mu sicer ni bilo kaj po volji, naj vse to žrtvuje za dobro stvar, ker ni večje težave, kakor vsem ustreči, naj ima človek še tako dobre namene. Slednjič še enkrat vsem prav iskrena hvala in na zopetno veselo svidenje v črnomljskem Talijennem hramu! — Odbor I. Belokranjske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda.

Obč. volitve v Vojniku in najnovejša razkrinkana sleparija celjskih nemčurjev.

S Štajerskega, 17. marca.

Germanski most do Adrije bil bi dolg in izpostavljen silovitim valovom vedno rastoče slovanske zavesti.

Trebalo bi mnogo močnih stebrov in stebričev, sicer se porušil projekt. Po mnenju poželjivih arhitektov stalo je od nekdanj Celje kot naravni, neomajani skalni steber, močno podprt od vseh strani. V celnem okviru varovale so taistega velike, merodajne, pod komando Nemcev in nemčurjev stoječe občine ter odbijale moč slovenskih valov.

Od Celja do Maribora — drug močen steber — je pa daleč! Vmes skrbeti je za manjše stebre — Slednjim je po sreči. Trg za trgov vtrjevali so z lahkoto, tako tudi v Vojniku, dasi je taisti po zdatni večini slovenski s popolno slovansko okolico. Privarodalo je par Nemcev-trgovcev, obogateli so in postali veljavni. Priobnrali in podkupili so nekaj nemčurjskih obrtnikov, in da

se celjska predpostojanka do dobrega vrtdi, pridobili so si deželno hiralnico z nemškimi uradniki, ustanovili nepotrebno nemško šolo z učitelji nacionalci in znani nemški odrešitelj Stallner izvajal je s pomočjo svoje sicer neznatne tovarne nad nižjim slojem neizprosno svojo nemško komando. In vtrjen bil je stebrič!

Toda slovenska zavest, vzbujena enkrat, rastla je in začelo je pokati posebno okolu Celja. Padla je občina za občino in Celje samo počelo se je majati. Tudi v Vojniku je začelo pokati, nemčurjev pa je bilo strah. Stikali so glave, posvetovali se s celjskimi generali in kovali so načrte ter skovali v pisarni dr. J. J. bornegga (Javornik) nečuvjen, vsem postavam v oči bijoči sleparski napilep.

Dogovorili so se z nekaterimi nemčurjskimi tržani, prepisali na posamezne parcelice teh poslednjih celjske in druge nemčurje in ne da bi se bila štela kaka kupnina, ne da bi vedeli novi lastniki, kje in kako parcelo imajo, bilo je na videz kar brez noč fabrikiranih do trideset občinskih volilcev-sleparjev. To število bilo je dobro proračunano in zdatno v primeri z vsemi volilci, katerih je bilo takrat komaj okoli sto.

Smejali so se, menovali si roke, češ, rešeno je naše gospodstvo, naša šola in Vorschussverein — zmaga pri volitvah zagotovljena.

Razpisane bile so letos volitve. Začudenje in ogorčenost Slovencev bilo je nepopisno, ko zagledajo v imeniku volilce njim ali sploh ali vsaj kot sosede popolno nepoznane. Bili so: Julius Rakusch, župan, in dr. Jesenko, podžupan celjski; dr. J. bornegg in posebej soproga; dr. Mravlagg, odvetnik iz Maribora; dr. Orosel od ravno tam; N. Lang, magi strati uradnik celjski; N. Pallos, vinotrtič iz Celja; c. kr. notar dr. Mravlagg in posebej njegova gospa iz Laškega trga; N. Mullej, tovarnar, in dr. Lautner in posebej soproga tega — vsi iz Vitanja; neka Žofija Viskaj; dr. Kowatschitsch (Kovačič), sin slovenskega kmeta v Kozjem, nekdanji Triglavčan, zdaj seveda nemčurski prvobornik celjski; neki Tramscheg; neki Topolscheg; neki Stante, znan nemčur iz celjske okolice itd.

Ogorčenost pa se je potrojila, ko so se prepričali, da z le malimi izjemami, kakor ravno navedeni Stante, plačujejo vse navedene kapacitete s svojimi boljšimi polovicami vred komaj le po 1—2 vinarja davka. Sklenili so, volitve se ne prej udeležiti in ne prej mirovati, da se vsa ta lumparija razkrinka. — V nedeljo tik pred volitvami pa je prišla sleparija na dan.

Nemčurja Stanteja vrinila je pisarna Jaborneggova med volilce-sleparje ter ga prepisala na neko k poslasti Karoline Ledl spadajočo parcelo. Kakor Stante sam trdi, ni o stvari prej vedel, da so mu dostavili od davkarje plačilni nalog glede davka od dotične parcele po 2 gld. 34 kr. Stvar se mu je menda pojasnila, pa ker ni parcelo nikdar kupil, nikdar štel vinarja kupnine, parcele nikdar videl, tem manj živil, nesel je dotični nalog K. Ledl, češ, ker kosiš travnik, plačaj tudi davek. Karolina, ne ravno jare gospode cvet, ki bi imela možgane liki kakega nemčurskega odvetnika, ni hotela po njenem mnenju zabitega Stanteja razumeti. Zarubili so potem Stantejeve svinje. To in posameznih sosedov razjarilo je Stanteja in zvest svojemu nemčurjskemu značaju, izdal je vso stvar in razbohnel, da hoče svoje, sicer nepoznano sleparsko vojniško posestvo prodati.

V krčmi g. Plevnika je popival ter jadoval: »Ničesar ne vem, ne vem kje in kaj imam v tej občini, tudi nisem nikdar krajcarja plačal, to so vse naredili v Jaborneggovi pisarni. Rubili pa so me, zdaj vem, da nekaj imam, pa ne vem kje, — pravijo, da je travnik. G. Plevnik, Jože Vrečko in drugi so se mu smejali in podražali ga eden, rekoč: »Pa prodaj, Stante, če že nočeš biti naš volilec, imel boš vsaj nekaj od te sleparije.«

»Za dvesto ranš pa dam,« odreže se Stante. — »Sto ti jih štejem,« pravi mu ravno vstopivši g. F. Uratarič, »pa pokazati mi moraš, kaj in kje mi prodaš!« — »Sicer tega ne morem,« modruje nemčur, »pa sto ranš je premalo, K. Ledl ima samo dobre travnike, nekaj še dodaj!« — Primaknil je še zraven sedeči Stantejevi ženi desetak, udarili so, odšel je na mizo stodeset goldinarjev in sleparsko posestvo bilo je prodano. To je bil kanon, s kakršnim v Vojniku še niso streljali.

Bliskoma se je raznesla novica. Grozovito razjezila se je K. Ledl ter se togotila rekoč: »Stante, ne boš prodal mojega grunta, stvar bila je napravljena le na videz!« — Ljudje stali so v gruclah ter stvar preračevali, Slovenci ogorčeni, nem-

čurji pa v strahu — kaj bo zdaj! — Beseda dala je besedo, kregali so se in nemčurji se opravičevali ter v strahu in zmedenosti povedali to i ono. Tako je po neumnosti bleknil Ignacij Jekl: »Tudi na mojem posestvu so nekateri tuji, toda vse je moje kakor prej, samo imena so njihova.« Karl Jošt pa je pristavil: »Mene so tudi pregovarjali, da bi od svojega grunta kaj prepisati pustil, pa nisem hotel.« — Najmenitnejše pa je pogodil nemčur K. Uratarič. Ta poseduje namreč neko hosto, v kateri je več pečovja kakor drevja. Rekel je: Na mojem pečovju jih imam šestnajst napisanih, lastnik sem pa vendar jaz sam, kakor prej.

Drugega dne sešel se je Stante s K. Ledl. Huda je bila ter upila: »Ti ne boš mojega grunta prodal, to je moje, kar si prodal, jaz te bom tožila, saj veš, da je bilo vse le na videz napravljeno! Stante pa se je junaško odrezal: »Jaz sem prodal, pa je fertig, saj je moje!« — Konec prepisa je bil, da se je Stante zagrozil, da bo Ledl Karolino tožil za odškodnino za pokošeno mrvo; Ledl pa je na skok tekla v Celje Stanteja tožit. Celi dan je ni bilo domov. Kaj so ji Celjani povedali in kaj je zvedla v dr. Jaborneggovi pisarni, nam ni znano. Kaj posebno tolažilnega menda ne, ker je prišla precej poparjena domov ter molčala o tožbi.

Ni agitatorjev, ki bi mogli naše močje bolj navdušiti kakor jih je razkrinkana lumparija. Kmetje sami hodili so dregati voditelje, češ, mi moramo na volišče. Upali so na zmago vsaj v tretjem razredu, prepričani, da se razni doktorji s soprogi vred po razkrinkani lumpariji ne bodo drznili priti na volišče.

»Kako pridem jaz do tega,« rjovel je sivolas navdušen kmet, »da bi imeli sleparji, ki svojega posestva v resnici niti nimajo ne in plačajo komaj 1—2 vinarja davka, tako veljaven glas, kakor jaz, ko plačujem 45 gld. davka; in če pridejo sleparji in ni oblasti, ki bi take lumparije zaprečila, potem sploh ne verujem na kako pravico.« Tako in jednako so govorili in prišli so nevtrajeno na volišče. Prišli so pa tudi dr. Jabornegg, dr. Mravlagg, J. Rakusch in drugi. Komaj je bila ura devet, stali so na mestu. Vladnega zastopnika ni bilo. Župan Stallner izvolil je komisijo, v kateri ni bilo niti jednega iz slovenske stranke. Ko pride nekaj minut nato cela vrsta slovenskih volilcev v sobo, bilo je oddanih že 26 glasov. Celjani s pooblastili so se menda sramovali javno voliti in proti vsej postavi volili so tisti prvi, ki bi imeli po imeniku oziroma po davku voliti zadnji.

V tretjem razredu je bilo naših 48, onih pa 67. — Ker ni bilo komisarja in tudi nobenega Slovence v komisiji — bili so Slovenci zelo nezaupljivi. Sicer pa o tem že še enkrat!

Kolikor se je dalo po le komaj 48 ur trajajoči agitaciji soditi, bilo bi imelo biti v drugem razredu razločka le par glasov. Vse od ogorčenosti nad lumparijo vzdržali pa so se nekateri naši volitve, češ, dokler ne poseže oblast vmes in ne naredi konca tej slepariji, vidi se nam nečastno priti v družbo takih sleparjev.

In tako je prišlo, da je bilo naših le 7 in onih 17. — Nemčurji so pa tudi spravili vse pokoncu do zadnjega. Celo neki kancelist Gajšek iz Celja, imajoč po nekem slovenskem duhovniku dobljeno posestvo, prišel jim je na pomoč.

V prvem razredu je bilo naših pet in onih sedem.

Pripomniti je, da je v prvem razredu nasprotnikom prišel na pomoč dež. sod. svetnik dr. Pevec iz Maribora ter da volita v tem razredu s slovenskimi groši si opomogla »Vorschusskassa« in trgovec Zottl.

V drugem razredu so Slovenci s pomočjo reklamacije vrgli nekvega nemčurja in bi vsled tega morala priti v drugi razred dva Slovence, ki sta kot prva v tretjem razredu, kar se seveda ni zgodilo!! V tem razredu voli seveda tudi s slovenskimi groši vzdržana hiralnica — nemški!

Kdo je torej zmagal? Nemški listi pišejo: »Die deutschen siegten mit einer Mehrheit von 40 Stimmen. Hohenegg hat neuerlich bewiesen, dass es stramm deutsch ist und bleiben will in allen Zeiten.« Mi pa pravimo, da je zmagala krivica in sleparija na videz; moralčno pa so zmagali Slovenci. Odstejemo v tretjem razredu sleparje, ostanejo Slovenci v veliki večini in bi se li bilo postopalo v drugem razredu pravilno, bi bila zmaga na naši strani. Pravilno razmerje glasov kaže jasno, da je Vojnik z okolico vred slovenska posest, z zvijačami in sleparijami podjarmljena od tujcev in nemčurjev, ki so se nalezli slovenskih grošev.

Toda ni še vsemu konec! S pomočjo slovenske zavesti in vstrajnosti,

s pomočjo roke pravice, porušili bomo tudi ta stebrič velikega mostu, županov bo še v tem slovenskem trgu slovenski župan ter kramljal z našim ljudstvom po naše ter taistega prepričal, da v naši pravni državi niso več mogoče take, postavam tako v oči bijoče sleparije. — K temu pomogel nam bo pa gotovo v prvi vrsti naš tako zelo natančni čuvaj pravice, državni pravdnik dr. Bayer, kateremu že danes povemo, da nas malokatera stvar tako zanima, kakor navedena vojniška sleparija in da ne bomo prej mirovali, dokler se ne gane ali on ali pa, če ne on — kdo drugi!

Davek na užitino

od vina, vinskega in sadnega mošta.

(Dalje.)

7. Kaj pomeni beseda kraj pri davku od mesa.

§ 11.

Pod besedo kraj razumeva se glede na davek od mesa dotično občinsko ozemlje ali zemljišče.

Grajščine, od občine odločene, štejejo se k občinskemu ozemlju tistega kraja, skaterim skup veljajo za eno katastralno občino.

8. Razsojanje o dolžnosti, davek plačati, in o izmeri tega davka.

§ 12.

Ni v vprašanji, je li davek od mesa plačati ali ne, in o izmeri tega davka ne more biti pravde pred navadnimi sodišči.

9. Izterjevanje na dolg ostalih davkov.

§ 13.

Nepopolnani dolgov iz potrošnine od mesa gredoče po tarifi, ali iz pogoditve o davku od mesa, in pa zamudne obresti na dolg ostalih odplačil (rat) pogojene poprečnine naj se iztirjavajo tako, kakor je pisano za iztirjevanje na dolg ostalih cesarskih davkov.

10. Zastaranje pristojbin iz davka od mesa, kakor je po tarifi, in iz pogoditev v tem davku.

§ 14.

Pristojbine iz tarifnega davka od mesa in od pogoditev v tem davku niso podvržene zastaranju.

11. Odgovornost ali zavezanost za izpolnjevanje propisov.

§ 15.

Ako državna blagajnica kaj izgubi od zastalih tarifnih svot, ki ji gredo iz pogoditve, ali pa od zakupščin za davek od mesa, bodi v glavnih bodi v pritičnih tirjavah, za to, ker se veljavni propisi niso izpolnili, dolžan je krivce dober biti za to izgubo.

12. Pripomaganje pri uradovanji kontrolnih organov glede davka od mesa.

§ 16.

Vsako občinsko županstvo ima dolžnost, organom, katerih reč je paziti na izpolnjevanje določil v davku od mesa, pri njih uradnih delih brez odloga pripomagovati, ako ga zaprosijo. V to odposlani ud občinskega županstva je dolžan neprenehoma biti pri omenjenih uradnih dejanjih, ako bi kaka spotika bila, popis učina in najdenja, zapisnike v zasliševanju in vse k preiskavi spadajoče pomočke in listine z drugimi vred podpisati, pristaviti kako opomnjo, ali bi imel katero, in sploh vso zakonito pripomoč podeliti.

III. Občna določila glede pregleda ali kontrole.

1. Naznanilo o nastopu ali predlogu mesarskega obrta.

§ 20.

Kdor hoče obrt, tičoč se mesa (§ 1, število 1, lit. a), nastopiti ali s kraja v kraj preločiti, dolžan je to poprej naznaniti ravnojačemu finančnemu oblastvu I. stopnje, v področji katerega bode stal obrt.

Dohodastveno oblastvo da obrtniku potrdilo v podanem naznanilu, in to posebej za vsako naznanjenje stajališča obrta.

Pri mesarskih obrtih, kar jih je že ta čas, ko se začne pričujoče postave moč, bodo dalje veljali dohodarstveni dopustni listi, izprošeni po tadanji naredbi.

2. Obrti mesarski podvrženi dohodarstvenemu nadzoru. Pravice priglednih organov.

§ 21.

Vsak mesni (meso zadevajoči) obrt stoji pod dohodarstvenim nadzorstvom.

Organom, čujočim nad izpolnjevanjem določil o davku od mesa, pristoji po le-tem pravica, hoditi v obrtvalnice takih podjetnikov (§ 23) po dnevi in kadar je napovedano ponočno davku ali vsaj pregledu podvrženo delo, tudi po noči in ondunkaj ostajati, kolikor jim je za svoje uradovanje treba.

Ista pravica stoji tem organom tudi zunaj omenjenih slučajev vselej takrat, kadar s kakim privzetim udom občinskega županstva pridejo.

Podjetnik mesnega obrta ali ko bi njega doma ne bilo, namestnik njegov ima dolžnost, osebno ali po svojih služabnih ljudeh pri uradnih dejanjih teh organov pomagati, kolikor je potreba, ako se tako zahteva, dopuščati, da se, kolikor je tehnično, in kar k temu ide zastoj porabijo, ter dajati vsako pojasnilo in izkazilo, ki je potrebno v namen pregleda ali kontrole za davek od mesa.

Ako bi pri takšnem uradnem djanji, ki je dopuščeno brez privzetega uda občinskega županstva, nastopila potreba, privzeti si ga, tedaj je podjetništvo dolžno, v to brez odloga povabiti občinsko županstvo, ako mu prigledni organ tako reče.

§ 22.

Organi čuvajoči nad izpolnjevanjem določil, danih o davku od mesa, imajo tudi pravico, stopiti v javne kladnice po dnevi, in če se ondi po noči kolje, tudi po noči ter ondi ostati zaradi svojih uradnih del.

Dalje je pravica njihova, pregledovati kladnične zapisnike in zapise ter iz njih zaradi pobire davka kaj prepisati si ali zahtevati, da se jim prepiše.

(Dalje prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. marca.

— **Osebnost vest.** Višji poštni oficial v Ljubljani g. Jos. Flere je imenovan pošttnim kontrolorjem.

— **Občinske volitve na Rakeku pred upravnim sodiščem.** Na Rakeku so klerikalci pri zadnji občinski volitvi precej sleparili. Pa vsaj ne more biti drugače: tam kjer je Andrej Modic, tam je sleparija! Tako so si katoliški poštenjakoviči »prijorili« tudi prvi razred.

Bilo je sedem glasov naših; osem glasov pa katoliških. Vmes dva posleparjena. Predvsem si je izsleparil župan Andrej Modic pooblastilo takomenovanih »Rakovskih upravičencev«. Volil je proti protestu vladnega zastopnika na podlagi pooblastila, koje je podpisala komaj polovica omenjenih upravičencev. Dalje so na volišče prignali gozdnega adjunkta iz Planine ter ga pustili kot Windischgrätzovega »ferbolterja« voliti. Tako sta se s stokanjem in jokanjem skupaj sešila dva klerikalna glasova — in prvi razred je bil naprednjakom ukraden. Leti so se pritožili na deželno vladu, ki pa pritožbe ni hotela uslišati. Nato so šli naprednjaki pred upravno sodišče. Včeraj se je vršila dotična razprava. Razsodba upravnega sodišča je glas Andreja Modica takoj kasirala, glede glasovanja gozdnega adjunkta pa je zaukazala daljše preiskovanje. Z eno besedo, dotična odločba deželne vlade je popolnoma dvignena in uničena. Katoliki, ki so dosedaj prvi razred zastopali v rakovskem občinskem svetu, pa izgube svoj mandat. Pritožbo naprednjakov zastopal je pred upravnim sod. dr. Ivan Tavčar, Andreja Modica pa je zastopal dr. Ivan Šusteršič.

— **Ali je šola kriva?** Iz učiteljskih krogov se nam piše: Če se kje fantje zlasajo ali če kak otrok nekaj hrušk odtrga, koj zdihuje vse klerikalstvo: Šola je kriva. In priprosti ljudje, ki ne znajo misliti, to radi verjamejo, saj ne vedo, da je že davno jasno dokazano, da so najbolj katoliški narodi pravno najbolj zaostali in da se gode najgrje reči ravno tam, kjer sploh ni šole, ljudje pa so v popolni oblasti duhovništva. Kdor ima le količkaj pojma o razmerah v južni Italiji, v Španiji in v južni Ameriki, tisti ve, kakšne sadove rodi klerikalizem. Pri nas pa se upajo duhovniki še vedno troben tati »šola je kriva«, če se kaj napačnega zgodi. Vzpričo tega je morda umestno vprašati: Kdo je pa kriv, da je kaplan Mašek okradel svojega župnika in mu v mašno vino vli stropa, da bi ga zavratno umoril. Kaplan Mašek je kot deček prišel v duhovniški zavod, šolal se je pri duhovnikih in se tako izvrstno izšolal, da je postal prekanjen slepar, mojstrski hinavec, rafiniran nečistnik in naposled tat in morilec. Ali je tega kriva duhovniška šola? Prosimo odgovora!

— **Žegnana bisaga** je tako nenasična, da mora tudi najdobrodušnejšega človeka obiti jeza, kadar vidi, kako nadležno klerikalci zanjo fehtarijo. Še otrokom ne prizana-

šajo. »Katoliško društvo detoljubov« v Ljubljani je izdalo povodom papeževega jubileja knjižico, v kateri je z običajnimi frazami na silno pretiran način popisano papeževo življenje. Konec te brošure, s katero delajo klerikalci že itak dobre kupčije, pa je čitati: »Položi večkrat kak vinar v svoj hranilniček in ko se je ta napolnil, pa daj tudi kaj prihranjenega denarja za sv. Očeta v Rimu. To miloščino razpošljejo sv. Oče za misijone v razne dele sveta, kakor za poganke otroke in druge dobrodelno namene.« — Torej še otročjim »šparovcem« ne prizanaša klerikalna lakomnost; še tiste krajcarčke, ki si jih otroci prištedijo, bi klerikalci radi potlačili v svojo nikdar sito bisago. In pa to »farbanje« glede porabe Petrovega novčiča. Za misijone in dobrodelne namene se teh miloščin pač še nič ni porabilo. S temi »miloščinami« se vzdržuje cesarsko sijajni papežev dvor, s temi se pasejo kardinali in prelatje, s temi se živi cela vrsta lenuhov in s tem denarjem se drže metrese cerkvenih dostojanstvenikov, ekvipaže in se zalivajo s šampanjcem. Od nevednih ljudij, od vdov in otrok izprešani denar se v Rimu zapravlja in Rim se smeje, vedoč, da je ljudska neumnost neusahljiv vrelec suhega zlata.

— **Sodoma in Gomora na katoliški podlagi.** V Dolenji vasi pri Ribnici so pred tremi leti ustanovili »kmetijsko društvo«, ki pa v resnici ni nič drugega, kakor naveden konsum. Na čelu konsumske zadruge je bil seveda božji namestnik dolenjevaški, slaboglasni kapelan Žužek, ki sedaj v Št. Vidu pri Ljubljani ljudi v nebesa spravlja. Poslovodja tega konsumna je bil kaplanov brat. Tri leta že dela ta konsum, to se pravi, tri leta že slepari kmetško ljudstvo. Ljudje so kaplanu popolnoma zaupali in so oklenili konsumna, dobivali so slabo blago za svoj denar, a vendar verjeli, da se v konsumu pošteno dela. Konsum je koristil trem ali štirim ljudem, kmetsko ljudstvo pa je nesramno goljufano. Slepariji in kradli so v tem konsumu kar se je dalo. Končno se je ljudem le začelo svitati, da ni vse v redu in naročili so, da »Gospodarska zveza« sestavi natančno bilanco. »Gospodarska zveza« je poslala svojega revizorja Seliškarja v Dolenjo vas in ta je dognal, da je konsum pasiven za kakih 7000 K. Toda »Gosp. zveza« ne more in ne more pošteno delati. Namesto da bi bila konsumarjem priporočila razdružitev, jih je nagovarjala, naj s fingiranimi zadolžnicami preprečijo propad društva. »Gospodarska zveza« je torej po svojem »strokovnjaku« Seliškarju učila ljudi slepariti. Predno pa je to novo sleparijo mogla izvršiti, je izvedelo za celo stvar državno pravdnništvo v Novem mestu in odredilo sodno preiskavo. Minoli tedni je bil preiskovalni sodnik dr. Dolenec v Dolenji vasi in z njim sta bila tam kot izvedenca dva novomeška trgovca gg. Pauser in Ogorelec. Kaj je preiskava dognala glede stanja konsumna, nam seveda ni znano. A pri ti priliki se je izvedelo, da so se godile v konsumu ne samo goljufije in tatvine, nego še druge reči, take reči, da se človeku kar lasje ježe. V konsumu so imeli Chabre separé, kjer so se godile vsakovrstne orgije. Preiskovalni sodnik je konfisciral v konsumu 72 svinjarskih podob, ki so jih ti katoliški možje rabili za segetanje živcev in za rafinirano izpiranje deklet. V konsumu je bilo zapeklanih vse polno deklet. 3 so že rodile, 4 pričakujejo to v kratkem, 4 pa čez nekaj časa. Koliko je takih, ki so imele »srečo«, se še ne ve. V konsumu, ki naj vendar preskrbuje kmetске ljudi z raznimi potrebščinami, so našli mnogo finih likerjev in finega vina. Kmetje tega pač niso kupovali. Konsumski voditelji so naročali te likerje in ta vina na stroške kmetov in z njimi dektirali sebe in tista dekleta, ki so se dala ujeti v njihove zanjke. Kaplanov

brat je nekemu konsumarju odpisal dolg 50 gld. spogojem da mu dovoli »obiskovati« nje-govo hčer. Konsum je torej pla-čeval kaplanovemu bratu — ljubezen. Neki drugi mož je pri svoji ženi za-sačil pobožnega konsumarja, a mu »odpustil« — proti plačilu nekaterih goldinarjev. In še in še! To je grozno. Vidi se, da je dolenjevaški konsum po-doben Sodomi in Gomori. Kaj tacega je pač samo mogoče pri popolnoma nič vrednih ljudeh. Škandali v tem konsumu so sramota za vsa duhov-niško stranko, toliko bolj, ker je du-hovniška stranka ta konsum ščitila in zanj agitirala. In ubogi kmetije, ki so kaplanu in njegovemu bratu zaupali, so bili nesramno ogoljufani in okradeni. Nekateri konsumarji so se mastili in si polnili žepe, kmet pa je za svoj denar dobival naj-slabše blago. Izvedenca pravita, da je vse manufakturno blago, kar ga ima konsum, sam pofel, tako nič vredno, da bi se noben pošten trgo-vec ne upal takega blaga prodajati. Vse to blago je kupljeno od Židov in nič od ljubljanskih veletržcev. Naši veletržci tudi ne prodajajo ta-kega ničvrednega blaga, a konsum-ski voditelji so ravno ho-teli imeti ničvredno blago, da bi imeli pri njem več dobička in bi torej lahko toliko več pobasali. Žrli so, žrli in žrli — na stroške kmeta, ka-teremu so pravili, da mu hočejo po-magati. Vse to, kar smo zapisali, je v Dolenji vasi splošno znano. Govori se pa, da je sodna preiskava spravila še mnogo drugih reči na dan. Izvedeli bomo zanje, ako pride do obravnave, a že kar smo danes povedali zadostuje za spoznanje, da konsumi niso drugega, kakor kleri-kalna gnezda za sleparstva in svi-njarstva.

— **Čujte in držite se za žep!** Krajni šolski svet v Dragatušu dobil je od c. kr. pristojbinoodmerne urada v Ljubljani nalog, da plača za tri desetletja 1103 K pristojbinskega namestka, po katerem se je brunnim gospodom šele po 30 letih vzbudil tek. To ozkosrčno postopanje finančnih or-ganov že presega vse meje. Občine so z vzdrževanjem šolskih poslopj in s tem združenimi stroški že itak obre-menjene; sedaj naj bi pa še od te teške butare, ki jih zadosti občutljivo tlačiti, še plačevale davek državi. Ali ni vsa lastnina vsakega krajnega šolskega sveta namenjena v učne namene? Ali so šolski trtvi pristojbinskemu na-mestku podvrženi, ali učiteljska stano-vanja? Za te že tako krvavo visoko zaračunajo pristojbino posameznim učiteljem. Imenovani kr. š. svet mora te-kom jednega meseca plačati krog 900 kron pr. n. Eksekucija je torej neizo-gibna. Zarubijo naj se šolske klopi, da bo deca po turško na tleh sedela. Z dne 14. julija 1900. § 16. ukaz fin. ravnateljstva pa vendar izrečno pov-darja, da je vsa premičnina ali nepri-mičnina rabeča se v dobrodelne ali učne namene pristojbinskega namestka prosta.

— **Trgovcem na deželi** priporočamo, naj nekoliko pazijo na gotovo vrsto trgovskih potnikov. Ču-jemo namreč, da razni trgovski po-tniki obiskujejo privatne hiše s ce-limi kolekcijami orodcev, kar je po obrtnem redu nedopustno in trgo-vcem na veliko škodo.

— **Slovensko gledališče.** Vspeh včerajšnje benefične predstave, ki se je vršila na korist opernega tenorista, g. Fr. Vlčka, se more imeno-vati izboren. Par točk je vspelo sijajno, a pri vseh pevcih se je moglo opaziti, da so si zelo prizadevali, da bi uspe-la predstava ta večer čim častnejše. G. Vlček si je izbral za svojo benefico štiri dejanja iz raznih oper, v katerih pride njegov tenor do najlepše veljave, in mu je mogoče pokazati svoj čisti in mogočni glas v polnem obsegu. Nastopil je kot troubadur Mauricio, kot Dalibor, kot Hoffmann v Offenbachovi operi in kot Azrael. V Troubaduru se je pel prizor v ciganskem taboru, ki pa v ce-loti pač ni prišel do veljave; nastop zbora je bil preveč mrtev. G. Vlček je pel ulogo Maurica izborni; v divnem spevu je imel tu takoj priložnost odli-kovati se s čistim in zvonkim glasom.

A v Daliboru nam je ugajal še bolj. Smetanova elegična, mehka muzika se prijetno razlikuje od strastnega vročega Vadijevega tona, in zato nam je gosp. Vlček tu pel bolj iz sreca. Njegovo pe-tje je bilo iskreno in sanjavo, tako da je kot Dalibor dosegel popoln uspeh. V Offenbachovi operi je nastopil v 3. sliki; tudi tu nam je pokazal vrline svojega glasu, kot smo jih letos prav v tej operi čuli že nekolikrat. In kot Azrael je zopet zagrel in navdušil ob-činstvo s svojim prikupljivim, pristrčnim glasom. V celoti moremo g. Vlčku pri-znati veliko izvežbanost; pri svojih na-stopih deluje edino le s krasnim petjem, in s tem daje življenje svojim vlogam, ker igralec ni. Občinstvo ga je v vseh nastopih odlikovalo z viharimi ovaci-jami; poklonjen mu je bil tudi velik lovorjev venec. — Gdč. Glivarčeva je bila kot Azucena odlična; v petju in igri nam je podala jako markantno nprav nesrečne ciganke; tudi v Offenba-chovi operi je kot vedno pela precizno. — Ga. Hanus-Svoboda je nastopila kot Milada v Daliboru in kot Antonija v „Hoffmannovih pripovedih“. Nežen in sladek je bil njen glas v ulogi Milade, ter jako čuvstven; segal je poslušal-cem do dna srca. Njena Antonija je že večkrat zadivila občinstvo, in zatorej bi le sami sebe ponavljali, ako bi jo ocenjali iznova. Gdč. Prochazkova kot Nefta je bila prav dobra. Gospod Aschenbrenner kot dr. Mirakel je igral skoraj še bolj fino kot drugokrat, žal, da je bil indisponiran; brez pri-govora je bil tudi g. Kral in g. Lier. Včerajšnja predstava je ugajala vse-stranski; gledališče je bilo polno. Y.

— **Izreden slučaj.** Trгоvec Konrad Schumi je pred štirimi me-seci s svojimi upniki sklenil po-ravnavo. Garancijo za to poravnavo je prevzel njegov oče krojaški moj-ster gosp. L. Schumi. Danes znaša svota, za katero garantira gosp. L. Schumi, še kakih 70000 K. Ob sebi se umeje, da je Konrad Schumi akti-ven — kakor je aktiven vsak trgo-vec, kadar sklene poravnavo s svo-jimi upniki. Pred 10 dnevi je Kon-rad Schumi odpotoval iz Ljubljane. Povedal je, da gre na Dunaj, na Češko in v Budimpešto nakupit blaga. Nihče ni slutil nič zlega. Vče-raj pa je prišla brzojavka iz No-vega Yorka, v kateri naznanja Konrad Schumi svojemu očetu, da je odšel v Ameriko in da tam ostane. To je bila strela z jasnega. S tem je vse padlo na g. L. Schumija in dasi je ta sam za se kot eden prvih krojaških mojstrov popolnoma akti-ven, je iz ozirov na prevzeto ga-rancijo bil primoran danes napo-vedati konkurz. To je žalosten slučaj, ki vzbuja splošno zanimanje, ker nihče ne razume, zakaj je Kon-rad Schumi vse popustil in odšel v Ameriko.

— **Slovensko trgovsko društvo „Merkur“** priredi v soboto dne 21. t. m. ob 9. uri zvečer v društvenih prostorih »Narodnega doma« predavanje. Predaval bo g. dr. Fran Windischer »o dokazu vsposobljenosti«. Vstop dovoljen je tudi po društvenih članih vplajanim gostom. Po predavanju je »jour fixe«. Gospode člame vabimo k obili ude-ležbi.

— **Davčni urad na Vrh-niki** se je z dnem 18. marcem pre-selil iz svojih dosedanjih pritličnih prostorov v novo ob občine na Vrh-niki sezidano nadstropje iste hiše, na kar se vsi davkoplačevalci istega okraja opozarjajo.

— **Pevsko društvo „Lira“ v Kamniku** priredi dne 19. t. m. na čast vsem Jožetom in svojim pod-pornim članom pevski večer v restav-raciji gosp. Kenda. Začetek ob 8. uri.

— **Odbor „Slovenske čit-alnice“ v Mariboru** prične s poljudnimi predavanji v soboto, 21. t. m. Dosedaj so se prijavila ta-le: 1.) »O Pompejeh«, predava g. prof. F. Jerovšek (dne 21. t. m.) 2.) »O na-vedenih električnih tokih in o njihovi uporabi pri rent-genjenju«, predava g. prof. dr. Pol-janec (28. t. m.) 3.) »Borba za ob-stanek v prirodi«, predava gosp. ravnatelj H. Schreiner (4. aprila). — Predavanja se vrše z demonstraci-jami in s skioptikonom in s fizika-ličnimi poskusi. Opozarjamo na vse večere posebno bližnjo okolico in cenjeno učiteljstvo; ker bodo pre-da-vanja jako zanimiva in poučljiva, vstopnina pa prosta, nadejati se je mnogobrojne udeležbe. Začetek vsik-dar ob polu 8. uri zvečer v »Narod-nem domu«, I. nadst.

— **Slovensko društvo „Ili-rija“ v Pragi**, priredi dne 18. marca 1903. ob 8. uri zvečer II. redni občni zbor v dvorani Chedérove restavracije s sledečim programom: 1. Či-

tanje zapisnika. 2. Odborovo poročilo 3. Poročilo preglednikov. 4. Poročilo skupin. 5. Volitve: a) predsednik b) štiri-rih odbornikov c) dveh pregledni-kov. 6. Proračun. 7. Predlogi. 8. Slu-čajnosti. Gostje dobro došli!

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnem dež. sodišču. 1) Martin Urbanec kajzarja sin iz Sta-refuzine je v Ribčevemlazu 1. svečana t. l. Antonu Rožiču iz zaklenjene sobe vzel gotovine 25 K 10 h, kar je sam priznal; vendar je kasneje dejanje tajil, ker se je pred Rožičevo hišo v nekem papirnatem zavitku našel ravno tak denar kakor je bil poškodovanemu vzet. Sodišče ga je na njegovo prvotno priznanje obsodilo na 2 meseca težke ječe. 2) Zaredi dekleta sta se spoprijela fanta Miha Stare in France Grošelj dne 2. januarja t. l. v Česeniku; Grošelj je vdaril z gajzelnikom Stareta, a ta mu je vrgel kos opeke v glavo. Miha Stare se izgovarja s silobranom, kar je so-dišče glede na razmere in okolščine resničnim smatralo in ga od obtožbe oprostilo. 3) Jožef Jesih premogar iz Leskovca doma, je bil obsojen na 6 tednov zapora, ker je zvečer 24. de-cembra l. l. v obližju domače hiše vžig-al dinamitne patrone, katere je popreje skozi dalj časa v občo nevar-nost domačih hranil v svoji spalnici. 4) Aleš Knč duinar je ponoči na 17. novembra v Kranju na mostu z nožem sunil laškega delavca Izidorja Tre-na v hrbet misleč, da je to fant Janez Križ-ner kateri ga je popred z vriskanjem izival; obsojen je bil na 3 meseca ječe. 5) Podgorski fantje Alojzij Svetlin, Jože Ulčar in France Žurbi so dne 23. no-vembra v Kamniku pri tepežu na spod-njih ustnicah težko poškodovali fanta Franceta Travnja. Prva dva dejanja tajita in le Žurbi pripozna da se je s prvima dvema udeležil boja. Jožef Svet-lin in Jožef Ulčar sta bila obsojena vsaki na 3, France Žurbi pa na 2 me-seca ječe.

— **Mednarodna ponoroma.** Ta teden nas vodi panorama po naj-bolj romantičnih krajih Tirolske. Mesti Bolcano in Hall, cela vrsta slikovitih vasi in gorskih naselbin, nebotični snežniki, vodopadi, pretresljive čeri in soteske, besneči gorski hudourniki, rajsko mila jezera v zatišju temnih smrekovih gozdov — vse to in še mnogo drugega se vrsti pred našimi očmi. Slike pa še oživljajo brhke Ti-rolke v narodnih nošah ter predrzno-junaški strelci, ti nepokvarjeni potomci Andreja Hoferja — Prihodnji teden se razstavijo razun slikovitih Plitvi-ških jezer tudi mesta Ogulin, Zagreb, Reka, Opatija, Ljubljana i dr.

— **Naraščajoče izseljeva-nje.** Včera j odpeljal se je z južnega kolodvora 592 izseljencev v Ameriko Z opoludanskim osebnim vlakom se jih je odpeljal 122, s poštnim vlak-om 400 in s ponočnim osebnim vlakom 70.

— **Nepreviden voznik.** Vče-raj ob pol 8. uri zvečer pridirjal je z vozom čez frančiškanski most na Marijin trg hlapec Jakob Šlibar, pri Boltetu na Rimski cesti št. 17 in sta konja podrla na tla 75 let staro zasebnico Marijo Čretnikovo, stanujočo v Gradišču št. 8. Žena je prišla pod konje in se pri padcu po-škodovala na nogi. Tudi ji je konj stopil na desno nogo in jo ranil. Po-nesrečenko so prepeljali z rešilnim vozom v njeno stanovanje.

— **Zimsko suknjo ukradel** je včera j med 1. in 1/3 uro neznan tat Krisperjevemu knjigovodji Aloj-ziju Krašovicu iz stanovanja na Res-ljevi cesti št. 5. Suknja je bila iz temnosivega suknja in je imela bar-žunast ovratnik in križasto podlago.

— **Roko zmečkalo.** Včera j dopoludne je v tovarni na Jesenicah delavcu Josipu Podkrajšku s Trno-vega v Ljubljani zmečkalo stroj za stiskanje železa desno roko v členku. Pripeljali so ga v bolnico, kjer mu bodejo roko odrezali.

— **Izgubljeni in najdene reči.** Na Karlovske cesti je včera j popoldne izgubila neka dama de-narnico, v kateri je imela 234 K 48 h, 2 zlata uhana vredna 50 K, zlat prstan in konec zlate verižice. Vse to našla je služkinja Marija Ravnika v Tesarskih ulicah št. 3 in takoj prinesla na policijo. Poštena služkinja je prejela za to 30 kron najdenine.

* **Najnovejše novice.** Raz-puščenji občinski zastop. Vlada je razpustila občinski zastop v Nekmuri zaradi nerednosti v denarnem gospo-darstvu. Občina že več let ni predložila računov. To je že četrta občina, ki se je v enem letu razpustila v plzenskem okraju. — Lastnega očeta je ubil v Tridentu čevljar Benjamin Valle, ker mu ni hotel dati enega goldinarja. — Monumentalni mestni stolp v Pistoji se podira. Mestni zastop je dovolil za poprave 15.000 lir, a trebalo bi najmanj 50.000 lir. — Sedem za-sutih rudarjev v Bochumu še niso mogli dosedaj izkoptati; splošno se sodi, da so že mrtvi. — Učitelj ropar. V Karausebesu na Ogrskem je bilo vlom-

ljeno v poslopje okr. sodišča. Tatovi so odnesli blagajno s 3500 K. Sedaj so zaprli celo rodbino učitelja K o-bosana, ki je na sumu uloma. — Skupščina v Oseku, ki je bila sklicana na nedeljo, se je prepravila ter se dovoli le na delavnik, ker se boje oblasti izgredov. — Baletna plesalka — mož. V Budimpešti so morali spraviti vsled omračenega duha v blaznico zelo priljubljeno baletno plesalko dvorne opere. V blaznici pa so zdravniki spoznali, da imajo op-raviti z možkim. — Umrli je predsednik okrož. sodišča v Sarajevu, Severin Niedzwiedek.

* **Grožnje nemškega ce-sarja Viljema II.** Vladujoči nem-ški cesar je pri raznih prilikah in — neprilikah izustil tako grozilne in oblastne besede, kakor jih je svet pred njim jedva slišal iz ust kakega ruskega samodržca. Že leta 1890 je izjavil glede Bismarckove trme: »One, ki se mi pri tem delu zoperstavijo, z d r o b i m e.« Svojo ženo je proglasil za »zgled vseh čednosti germanske kneginje«. Pri neki drugi priliki je rekel: »Mi moramo vzgojiti n a c i o n a l n e m l a d e N e m c e.« Želim, da se narodnost pri nas pospešuje. Dne 18. aprila 1891. je izjavil: »Vojak in armada, ne pa parlamentarna večina in njeni sklepi so ustanovili nemško državo«. Dne 8. septembra 1891. je zapisal v zlato knjigo mestu Mona-kovo: Suprema lex regis voluntas (Vladarjeva volja je najvišji zakon). Dne 23. novembra 1891. je govoril rekrutom v Potsdamu: »Rekrutje! Lahko se zgodi, da vam zapovem, svoje lastne sorodnike, brate, da celo starše postreliti, pa tudi tedaj morate izpolniti moje zapovedi brez mrmranja«. Dne 24. februarja 1892. je govoril v Berlinu: »Za velike reči smo še določeni in krasnim dnevom vas peljem jaz naproti. Moj kurs je pravi in tako se bo dalje veslalo«.

* **Vicomte Raoul de Guard,** katerega smo imeli priliko spoznati na njegovem potovanju okoli sveta tudi v Ljubljani in Celju, bo najbrže dobil svojo stavo. Leta 1895 je nam-reč sklenil stavo za 150.000 frankov, da bo v osmih letih prepotoval svet peš brez denarja. Guard je umetni slikar ter se preživlja na potovanju le s svojo umetnostjo. Prijatelja, ki ga je spremljal, so mu divjaki v Ma-roku prvo leto ubili, od tedaj je po-toval sam. Zadnje leto ni bilo več sluha o pogumnem potovalcu. Ravno-kar pa se je javil iz Chevassa pri Turinu, odkoder odpotuje v Pariz, da vzdigne stavo 150.000 frankov.

* **Čudna reka.** V Arizoni blizu Tuscona teče potok, katerega voda ima lastnost, da v njej les ali rastlinstvo sploh kmalu okameni. Tujci spuste v mreži krompir ali sadje v vodo, a čez par dni dobe svoje stvari popolnoma okamenile.

* **Carjeve gosli izginile.** Ruski car je imel zelo drage in stare gosli sistema »Stradivarius«. Cenili so jih na 100.000 frankov. Nedavno so gosli izginile in vse zasledovanje je bilo dosedaj zaman. Prišli so jim pač na sled v Bruslju, Parizu, Lon-donu in zadnji čas v Berlinu. V vseh teh mestih je gosli neka gospa ponujala v prodajo. Gosli sicer še nimajo, pač pa se je izvedelo, da jih je ukradel neki dvorjanik ter jih po-daril svoji ljubici, ki sedaj išče kupca dragim goslim.

* **„Važna“ iznajdba.** Cinkar Herzog v Nabburgu si je dal patento-vati svojo nenavadno iznajdbo. To je vrč za pivu, ki se sam odpre, ko se ga vzdigne ter se zopet zapre, ko se ga postavi na mizo. S tem je prihranjenih več „konjskih sil“, ki so se rabile pri odpiranju in zapiranju vrčev, pa tudi časa se mnogo prihrani. Korist imajo vztrajni pivci, pivovarji in — država.

* **Mesto brez pokopališča.** V Ameriki je pokrajina Olkahoma, katero bi rada Amerika sprejela med zvezne države. Vsled tega se je že mnogo debatiralo v senatu. Končno pa zve senat velike reči o tej deželi, ki je še podivjana in torej še nezrela za državno. Tako so zvedeli, da nima mesto Enid ki šteje 9000 prebivalcev, nobenega po-kopališča, ker ga tudi baje ne rabi. Ljudi, ki bi umrli naravne smrti je neki le malo število. Največ ljudi je priseljencev in če od teh enega ali drugega ubijejo, ga pošljejo navadno na zahtevo njegovim sorodnikom. Ako pa bi vendar moral kdo v mestu po-kopan biti, kar se pa prav redko zgodi, ga pa pokopajo kje v kako jamo. Za-raditega bi bilo temu mestu zares po-kopališče odveč.

* **Raje je hotel tepen biti ko zaprt.** Neki učitelj pripoveduje sledeče: »Nekega dečka sem zaradi nemira v šoli obsodil, da bo po do-kočanem pouku moral v šoli ostati za kazen. Ta kazen ga je pa močno za-dela, ker je bil vaje, da se je vsaki dan po šoli peljal s stariši v kopališče. Ko sem ga potem zaprl, ostal sem pri njem v šoli. Deček me je tako nepre-stano ganljivo gledal, da se mi je začel smiliti. Vprašam ga, ali mogoče kaj

želi, in on me vpraša, ako bi se ne dala ta kazen spremeniti, da bi ga raje natepel in potem spustil. Začuden ga vprašam, zakaj si kaj takega želi in mu razložim, da je vendar to milejša kazen, ako ga po nauku v šoli dalje podžim, kakor pa da ga pretepem. Deček pa pravi na to, da mu je veliko bolje, če ga pretepem, ker to traja samo malo časa, kakor da bi ga za-piral. Deček se mi je tako smilil, da sem ga spustil brez vsake kazni domu.«

* **Premija za trojčke.** Ljud-ski zastopnik Stapleton v Butte je podal postavodajalstvu predlog, ka-teri določa, da dobe vse one žene, katere postanejo matere trojčkov, državno nagrado v znesku 3000 dol. Ženske se za predlog zelo zanimajo in bodo v kratkem priredile več javnih zborovanj. Statistika je nam-reč dokazala, da pride v Montani vedno manj otrok na svet.

Telefonska in brzojavna poročila.

Sevnica 18. marca. Postaje-načelnik Sevnški, znani Juvan, je bil danes radi obdolžitve, da je gospod Zvenkel krivo proti njemu prisegel, na 140 K obsojen.

Dunaj 18. marca. Poslan-ska zbornica nadaljuje danes prvo branje pogodbenih pred-log. Govorili so doslej Mladočeh Fiedler, nemški nacionalni Chiari in socialni demokrat Ellenbogen. Danes bo govoril tudi še ministrski predsednik, Körber. Prihodnja seja bo jutri.

Dunaj 18. marca. Dr. Tavčar in tovariši so interpelirali ministra Hartla zaradi goškega kurata Ferjančiča, katerega hoče škof po-prestani kazni proti vsem zakono-mno zopet namestiti v Gočah za dušnega pastirja.

Dunaj 18. marca. »Frem-denblattu« se poroča iz Cari-grada, da se poslanec Klofač že več dni tam mudi. Govoril je z ministrom znanjih del, s prvim sultanovim tajnikom in z raznimi drugimi turškimi državniki ni pa prišel v kontakt ne z ruskim po-slanikom, ne s kakim drugim tu-jim diplomatom. Iz Carigrada se odpelje v Solun in v Mitrovico.

Dunaj 18. marca. Tekom pri-hodnjega tedna izda češki klub oklic na narod, v katerem pojasni, zakaj je premenil svojo taktiko. Obenem obelodani načrt jezikovnega zakona, ki ga je po klubovem naročilu sestavil posl. Pantuček.

Dunaj 18. marca. Tiskovni odsek je načrt tiskovnega zakona dal v pretes posebnemu podod-boru. Poročevalca sta Sylvester in Ryba.

Dunaj 18. marca. Poreško-pulski škof Flapp in linski škof Doppelbauer sta imenovana za tajna svetnika.

Dunaj 18. marca. Saški kralj Jurij je izdal oklic na narod, v katerem pravi, naj prebivalstvo ne kar ne verjame, kar se je govorilo in pisalo o dvornih škandalih in spletkah, vsled katerih je prestolo-naslednica zbežala, češ, to so vse laži, ki si jih je izmislila ženska, ki je že davno prej padla kar mogo-če nizko. Iz Lindaua se poroča, da hoče princezinja Lujiza na ta napad odgovoriti s tem, da raz-krije vse tajnosti, spletke in škan-dale saksonskega dvora.

Budimpešta 18. marca. V poslanski zbornici so bili danes zopet viharini prizori. Gal je namreč interpeliral zaradi kon-fiskacije honvedskih uniform v gledališču in grozil kar očitno z revolucijo. Iz Debreczina je prišla deputacija 400 mož prote-stovat proti b r a m b n i predlogi.

Berolin 18. marca. Tukaj se je izvršil senzacionalen dvojni sa-momor. Nuna „rdečega križa“, Gabrijela Klein se je zastrupila z bivšim teologom in sedanjim doktorjem medicine dr. Ditten-bergerjem v nekem hotelu. Našli so 8 izpraznjenih steklenic opija. Oba sta bila okužena z ne-ozdravljivo spolno boleznijo, ki sta si jo nalezla v medsebojnem spolnem občevanju.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d.
Proti težkotam prebavljanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je upravnemu potrebnost domačega zdravila pristni „Moll-ov Seidltz-prasek“, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zagatitelj, na DUNAJI, Tuchaubau 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varoastno znamko in podpisom. 3 (10-4)

Napako pri prebavi
odstranjanje rogaška slatina iz „Styria-vrelca“ (medicinalna voda). K vinu, konjaku itd. je priporočati „Tempel“-vrelce. (745)

Času primerno naznanilo!
Pri kataru pojavih v sapniku, kakor pri kataru v grlu in sapniku, ki se sedaj zopet kakor vsako leto v mokrotnih mrzlih spomladanskih dnevih močno pojavljajo, se priporoča z rogaško slatino iz „Styria-vrelca“, ki se je opetovano izkazala za zdravilno vodo. Ta voda pospešuje močno izločevanje zasliženja ter odvzame bolelim sleznim kožicam vnetje pri redni porabi poploma. Rog-ška kislina voda iz Styria-vrelca se dobiva skoraj v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Angleški papir. Izdelovanja papirja tovarni Wm. Joynson & sin v St. Mary, Cray (Kent), Angleško, imajo vse vrline, ki so pridobile angleškemu papirju svetovno slavo, je posebno lahek, zelo trpežen, ima ugodno površje za pisanje in je posebno prikladen za roko- in strojepis. Joynson-ove papirne opreme se odlikujejo po svoji pripravi in odlični kakovosti za privatno korespondenco in za najpopolnejše na tem polju. Joynson-ov papir se dobi po vseh boljših te stroke trgovinah, kjer ga pa ni, razpošilja ga podružnica za Avstro-Ogrsko firme Wm. Joynson & sin, na Dunaju I. Elisabethstrasse 10.

Wilhelmov prilepek (Pflaster)
Ta izključno v lekarni Frana Wilhelma, c. in kr. založnika, v Neunkirchen-u pridelani prilepek se z vseh uporablja v vseh slučajih, kjer se rabi sploh kak prilepek. Posebno učinkujoč je pri zastarelih, ne vnetljivih boleznih, kakor pri kurjem očesu, obistikih itd. Bolna mesta se morajo osušiti ter s na tafeto ali usnje pomazanim prilepkom obvezati. 1 skatljica stane 80 h, 1 tucat skatljic 7 K, 5 tucatov 30 K. V znak pristnosti je na vsaki skatljici vtisnjen grb trske občine Neunkirchen (devet cerkv). Dobi se v vseh lekarnah, kjer ga ni, direktno razpošiljatev.

„Le Griffon“
najboljši cigaretni papir.
Dobiva se povsod. 705-2

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
deluje najbolje priznana
Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las.
1 steklenica z navodom 1 K.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, špeci-jalit, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.
Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mostu (204-9)

Se dobiva povsod!
Kalodont
neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Poslano.*
Franc Zohil, rodom iz Zminja, sedaj vinski trgovec v Kranju, bil je tožen radi hudodelstva goljufije, učenega s prigovarjanjem h kri vemu pričevanju, nadalje radi prestopka poškodbe tuje lastnine, storjenega s tem da je pri trvdki J. C. Juvancić v Šiški izločnosti spustil nekaj vina, nadalje radi prestopka žaljenja časti, da je razžalil Ernsta Godina iz Zminja, in končno radi prestopka žaljenja časti, da je razžalil Josipa Fusu iz Kranja. Pri razpravi dne 13. marca t. l. se je izkazalo, da je prav za prav Josip Fusu provzročil vso to obtožbo iz golega sovraštva, vsled česar je bil Franc Zohil od vseh štirih obtožb popolnoma oproščen, med tem, ko se je Fusova priča in ljubimka Meta Kne radi svojega pričevanja odvedla v zapor, de se postavi pred preiskovalnega sodnika. (776)

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Pojasnilo.*

Gospod Albin Rant, trgovec v Kranju je v svojem „poslanem“ v „Slov. Nar.“ z dne 18. dec. 1902 zahteval od podpisane originalno šolsko naznanilo Vinc. Sirca, bivšega mojega učenca. Nisem nameraval odgovoriti na omenjeno poslano, a ker se me še vedno povprašuje, zakaj nisem dal omenjenemu učenec šolsko naznanilo ter so nepoučeni mnjenja, da sem nekorektnost zakrivil jaz, sem pismeno zahteval od šolskega voditelja G. Pezdica v Kranju, naj izroči V. Sircu od mene izdano šolsko naznanilo. A šolski voditelj Janez Pezdica se ni zmenil do danes za moj opomin, ker misli, da zanj nimajo veljave obstoječi šolski zakoni. Ker pa nikakor nisem dolžan trpeti, da bi širši krogi mislili, da sem tako zanikaren, da otroci iz mojega razreda niti šolskih naznanil o pravem času ne dobe, primoran sem pojasniti vso zadevo, da se bude spoznalo, kdo je zakrivil te nepostavnosti in da tudi širši krogi zvedo, kakšne neznozne razmere vladajo na zavodu, katerega voditelj je Janez Pezdica ki je tudi zastopnik kranjskega učiteljstva v c. k. dež. šol. svetu.

Vinko Sirc, učenec I. razreda, v katerem je bil podpisanec razrednik in poleg katheata edini učitelj, je dobil koncem šolskega leta 1901/2 v vseh predmetih red prav dobro izvezmši verouk in pa petje, ker nima posluha. Koncem šolskega leta je zahteval voditelj J. Pezdica, naj mu naznanim, kateri učenci naj se proglašajo sposobnim z odliko. Dasi sem ugovarjal da po obstoječih šolskih zakonih ni utemeljeno klasificirati otroke ljudske šole z odliko, sem se končno le udal pritisku od strani vodje ter označil take učence. Med njimi pa je bil tudi V. Sirc, kot drugi najvrednejši. A voditelj Janez Pezdica je samovoljno, brez konferenčnega sklepa črtal Sirca, češ, da ima v veronauku kot v glavnem predmetu, red „dobro“, dočim drugih učencev v drugih razredih ni črtal, dasi so vendar nekateri med njimi imeli tudi v glavnem predmetu računstvu oziroma slovnici red „dobro“. Ali jih zato ni črtal, ker je bil med njimi tudi njegov nečak Pogačnik ali kakaj, tega ne vem. Ko sem protestiral proti takemu postopanju in demoralizovanju šolske dece, je rekel voditelj Pezdica, da se verouk smatra za važnejši predmet, (??) kot drugi glavni predmeti. Po kateri postavi, tega ni povedal! Dne 7. julija 1900 je konferenca deške ljudske šole sklenila, da red „dobro“ v veronauku ne ovira učenca, da bi bil proglašen sposobnim z odliko. A čez dve leti je pa voditelj Janez Pezdica samostalno sistiral konferenčni sklep v slučaju, ko je šlo za pastorka njemu neljubega očima Alb. Ranta.

Drže se edino veljavnega konferenčnega, od višje šolske oblasti še ne sistiranega sklepa, sem vpisal V. Sirca v katalogu in na šolskem naznanilu: »sposoben z odliko.« Pa kako sem se začudil, ko o priliki razdelitve šolskih naznanil pravi voditelj Pezdica V. Sircu: »Ti si pa tako lepo debel, boš pa drugikrat dobil spričevalo!«
Ko je čez nekaj dni g. Rant zahteval šolsko naznanilo svojega pastorka, me je zabil voditelj Pezdica v svojo pisarno in zahteval: naj spišem šolsko naznanilo V. Sirca drugače, naj ga klasificiram tako, da ne bude odličnjak. Težko bi bilo najti v celi državi, ne samo na Kranjskem šolskega voditelja, ki bi tako nesramno zlorabljal svojo uradno oblast in svojo avtoriteto kot član c. k. dež. šol. sveta, da bi se predrznil zahtevati od učitelja: naj učenca ne klasificira po njegovih zaslugah, ampak tako, kakor bi služilo voditeljevemu namenom. No, pa se ni treba čuditi saj sta v njegovem (Pezdicevem) razredu bila dva učenca tako klasificirana, dasi sta se enako pregrešila. Tisti, ki je bil glavni krivec je imel navedeni red popolnoma primeren (št. 1) drugi pa neprimeren (št. 4).

Ker nisem jaz hotel spisati drugačnega šolskega naznanila V. Sircu, je to storil voditelj Pezdica sam, ne da bi bil vprašal učiteljski zbor, še manj pa mene kot v tej zadevi edino kompetentnega razrednika. In ta falsifikat je doposlal očimu V. Sircu, kot od mene izdano šolsko naznanilo. Dokaz, da V. Sirc nisem klasificiral preoptimistično je to, da ima deček letos še boljše rede v II. razredu kot lani v I.
Gosp. Rant naj se nikakor ne čudi, da se njegovi prošnji od strani višjih oblastev ni ugodilo, ker so bila ista bržkone napačno poučena, da ne rabim izraza nalagana, kajti, gosp. Janez Pezdica, ta biser kranjskega učiteljstva, celo uradno laže, ako velja, da se izogne posledicam svoje uradne zlorabe. On laže

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

celo kot predsednik krajnih učiteljskih konferenc, in je tako predrzen, da pusti laž celo zapisati v konferenčni protokol. Gosp. Rant naj bude kar zadovoljen, da je dobil odgovor na svojo pritožbo, da se mu ni zgodilo tako, kakor meni, ki sem vložil dne 10. oktobra 1901 rekurz proti nepostavni utemeljenemu odloku, s katerim se mi je ukazalo, da moram prevzeti nekaj ur v razredu J. Pezdica, da si je v tem času mogel on s stranskimi zasluzki polniti žepa. A ta rekurz je še danes 28. februarja 1903 na tistem mestu, kjer sem ga vložil. Tako se teptajo pravice učiteljstva! Kako se me je radi vložitve opravljene pritožbe, katero sem vložil, ne radi svoje osebe, ampak radi vsega učiteljstva z ozirom na razlogo § 51. šolskega in učnega reda, teroriziralo in mi pretilo z disciplinarno preiskavo, katere sem itak sam želel in zanjo prosil, o tem danes ne bom govoril, morebiti pojasnim o priložnosti.

Z ozirom na to, da je g. J. Pezdica zastopnik učiteljstva!?? član c. k. dež. šolskega sveta, si predrzne gaziti obstoječe zakone in puščati v nemar korist šole in šolske dece. On se ne meni niti za ukaze šolskih oblastev, če velja pokazati svojo moč, kajti ko vsled njegove zapovedi šolski sluga ni smel zakuriti šolske peči, so morali otroci prezebat v šolo celo! pri temperaturi 7° C, dasi mu je c. k. okr. šolski svet ukazal zakuriti šolske sobe. Stavil je v nevarnost zdravje 160 otrok, le samo za to, da je pokazal, da se mora spolniti njegova volja. On ni pustil učiteljsko govoriti pri konferencah, češ, da nima časa, dasiravno je konferenca trajala šele 2.5 minut.

In ko se je zahtevalo, da se konferenčni protokoli predložijo c. k. okrajnemu šolskemu svetu, da se prepeči terorizem, s katerim je vodil lokalne konference, je ta sklep ignoriral in zapisnike obdržal, ne da bi jih bil predložil. Mislim, da je ni večrazredne šole na Kranjskem, da bi bil v celem letu podpisan le en sam zapisnik. In ni se čuditi, daje zapisnikarju protokol s silo kar izpod rok potegnil, da se ne bi zapisalo vanj, kar se je govorilo. Pa bodi za danes dovolj.

Kranjsko učiteljstvo sme pač z velikim zaupanjem zreti v tega zasluge svojega zastopnika v c. k. dež. šol. svetu. In učiteljstvo šole, katero vodi tak človek, naj se potem ravna po § 26 al. 2 šolskega in učnega reda, kateri se je baje pretečene dni zopet z vso slovesnostjo publiciral na deški ljudski šoli v Kranju!?

Frančišek Gärtner

(768) učitelj

Umrli so v Ljubljani:

Dne 17. marca: Amalija Globevnik, krojačeva žena, 40 let, Radeckega cesta 2, Pleuro pneumonia.

V deželni bolnici:

Dne 15. marca: Martin Istenič, zidar, 53 let, jetika.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 18. marca 1903.

Naložbeni papirji.	Dunaj	Blago
4 1/2% majeva renta	100 65	100 85
4 1/2% srebrna renta	100 65	100 85
4% avstr. krona renta	101 20	101 40
4% zлата	121 40	121 60
4% ogrska krona	99 55	99 75
4% zлата	121 75	121 95
4% posojilo dežele Kranjske	99 75	—
4 1/2% posojilo mesta Spljeta	100—	—
4 1/2% Zadra	100—	—
4 1/2% bos. herc. žel. pos. 1902	100 90	101 90
4% češka dež. banka k. o.	99 60	100 30
4% zlast. pis. gal. d. hip. b.	99 60	100 30
4 1/2% pešt. kom. k. o. z	101 20	102 20
10% pr.	107 25	108 25
4 1/2% zlast. pis. Innerst. hr.	101—	102—
4 1/2% ogr. centr. deželne hranilnice	101—	101 80
4 1/2% zlast. pis. ogr. hip. b.	100 45	101 45
4 1/2% obl. ogr. lokalne železnice d. dr.	100—	100 50
4 1/2% češke ind. banke	99 50	100 50
4% prior. Trst-Poreč lok. žel.	98—	99—
4% dolenskih železnic	99 50	100 50
8% juž. žel. kup. 1/2 %	303 75	305 75
4 1/2% av. pos. za žel. p. o.	100 65	101 65

Srečke	178—	188—
Srečke od leta 1854	184—	188 50
" " " 1860 1/2	248—	252—
" " " 1864	158—	161—
tziske	268 75	272 75
zemlj. kred. I. emisije	266—	270—
II.	259—	262 50
ogrške hip. banke	89 23	91 25
srbske a fra. 100—	119—	120—
turške	19 25	20 25
Srečke	432—	436—
Kreditne	84—	88—
Inomoške	75 50	77 50
Krakovske	73—	75 50
Ljubljanske	55 25	56 25
Avstr. rud. križa	27 90	28 90
Ogr.	70—	74—
Rudolfove	75—	79—
Salcburške	439—	443—
Dunajske kom.	—	—

Valute.	11 31	11 35
C. kr. cekin	19 10	19 13
20 franki	23 43	23 55
20 marke	23 96	24 04
Sovereigns	117 10	117 30
Marke	95 45	95 65
Leški bankovci	253—	254—
Rubli	—	—

Žitne cene v Budimpešti.

dne 18. marca 1903.

Termin.

Pšenica za april	za 50 kg	K	7 49
Rz	50	6	6 69
Korusa	50	6	6 13
Oves	50	6	6 21
Oves	50	6	6 04

Efektiv.

Vzdržno.

Aparat za zračni plin „Eureka“

prideluje avtomatično in mrzlim potom plin za osrednjo razsvetljavo z Auerjevo lučjo kurjavo, kuhanje, zalotanje ter palenje itd. itd. Prva priznanja. Pojasnila zastoj in poštino prosto.

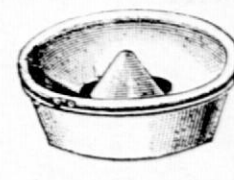
Gerson Boehm & Rosenthal

Dunaj, XX.

4 (745-1)

Emajlirani in porcelanasti

higijenični pljuvalniki

natančno po predpisu
v največji izberi
se dobivajo najcenejše pri trvdki

Fran Kollmann

trgovec s steklenino in s porcelanom
v Ljubljani, Mestni trg. (592-6)

Joynson-ov pristen angleški pisemski papir.

Najfinejši papir za bančno pošto, za pisalne stroje in za risanje ter pivni papir.

Opreme papirja v najboljših skatljah.

Dobiva se po vseh boljših trgovinah s papirjem. (733-3)

Ww. Joynson & sin

tovarne za papir

St. Mary-Cray (Kent)

Angleško.

Podružnica na Dunaju, I. Elisabethstrasse.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospa Lina Gustin, blagajničarka I. Belokranjske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda v Črnomlju 141 K 50 vin. kot čisti prebitek veselice, prirjene dne 8. marca t. l. v prid družbi. — Gospod Ivan Perenič v Škocjanu na Dolenjskem 4 K dobljene stave, z geslom: „Bolje, da družba sv. Cirila in Metoda bo kronce dobila. — Kakor bi jih „liberalec“ in „klerikalec“ skupaj zapila! — Skupaj 145 K 50 vin. — Živeli vsi skupaj!

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 806-2. Srednji zračni tlak 756-0 mm.

Marc	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v C.	Vetro vi	Nebo
17.	9. zv.	736 5	7 1	er. jvzhod	oblačno
18.	7. zv.	737 6	5 2	sl. jvzhod	oblačno
	2. pop.	736 5	13 4	sl. jug	del. oblač.

Srednja včerašnja temperatura 8 0°; normale: 3 8°. Mokrina v 24 urah: 1 2 mm.

Gozdarski mojster E. Hinko Schollmayer naznanja v svojem, svojih otrok in sorodnikov imenu potrdnega srca žalostno vest, da je njegova nad vse ljubljena soproga, oziroma mati, hči, vnukinja, sestra, sinova, svakinja in nečakinja, gospa

Marija Schollmayer roj. pl. Obereigner

po desetmesečni mučni bolezni dne 18. marca, previdena s sv. zakramenti, v starosti 33. let, mirno v Gospodu zasnila.

Zemski ostanki uboge trpinke prepeljali se bodo v Ljubljano in v družinski grob k večnemu počitku položili. (786)

Pogreb se bude vršil iz mrtvašnice na pokopališču pri Sv. Krištofu v Ljubljani, dne 20. marea 1903 ob 4. uri popoldne.

Svete maše zadušnice čitale se bodo v Ljubljani in župniji Startirg. Šneperk pri Rakeku, dne 18. marca 1902.

Mlad trgovski pomočnik

vešč trgovine mešanega blaga in deželnih pridelkov, želi službe, vstop takoj. (782-1)

Naslov v upravništvu »Slovenkega Naroda«.

Šivilje in učenke

se sprejmejo pri

f. Singer

Gospoke ulice št. 4.

Izurjene

šivilje in učenke

se sprejme takoj

B. Heliel (775-1)

Radeckega cesta št. 1, I. nadstr.

U slovo!

Usem svojim prijateljem in znancem, od katerih se nisem mogel osebno posloviti, izrekam tem potom najtoplejšo zahvalo za vso prijaznost, ki so mi jo izkazovali za časa mojega bivanja v domovini in jim ključem prščno: „Z ROGOM!“

Jos. Hafner

(785) restavrat.

Šunke

s kožo 1 gld. kilo, brez kože 95 kr. kilo, brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr. kilo, plečeta brez kosti 90 kr. kilo, suho meso in slanina 80 kr. kilo, prečiščeni jeziki 1 gld. kilo, glavina 45 kr. kilo, salame ogrske 1 gld. 80 kr., navadne 80 kr., boljše 1 gld. in iz šunke 1 gld. 20 kr. kilo, klobase male po 10 kr., velike po 20 kr. razpošilja proti povzetju od 5 klg. naprej (772-1)

Janko Ev. Sirc v Kranju.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

LJUBLJANA

Špitalske ulice šte. 2.

preskrbuje konverzijo skupne rente

(2975-46)

brez katich troškov.

Od c. kr. finančnega ministrstva imenovano priglaševališče za konverzijo 4-2% obveznic skupnega državnega dolga

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Išče se
čedna meblirana soba
s prvim aprilom. Eventuelno tudi s
hrano. (779)
Ponudbe pod „Čednost“ na
upravnishvo „Slov. Naroda“.

Učenec

se sprejme v trgovino z mešanim
blagom pri Alojziju Jerančiču
v Ljubljani. (727-3)

Stanovanje.

Soba v pritličju za enega ali
dva gospoda (nasproti mestni kope-
liji), s posebnim vhomom, se odda
za mesec maj.

Več se izve pri gospej A. Kihso-
vic, Sv. Petra nasip št. 53. (711-3)

Hiša

z vrtom in s tremi njivami,
pripravna za vsako obrt, poleg farne
cerkve pri Sv. Vidu nad Cerknico,
odda se s 1. aprilom t. l. v najem.
Pogoji se izvedo pri lastnici
Angeli Korošec v Turjaku.

Dobro idoča

Trgovina

špecerijekega in mešanega blaga v
Ljubljani se takoj proda po to-
varniških cenah. Ne zahteva se ta
kojšno plačilo, temveč se to uredi
po dogovoru. (729-2)
Kje? pove uprav. „Slov. Naroda“.

Trgovski pomočnik

špecerist, nemščine in slovenščine
vešč, želi svojo službo v šestih ted-
nih spremeniti. (783-1)
Ponudbe se pošljejo takoj pod
„P. G.“ na upravnišvo „Slov. Naroda“.

Zelo ceni čevlji.

4 pari čevljev za 4 K 25 h
se prodaja vsled prenapolnjenih skladišč
tako dolgo za to neslišano nizko ceno,
dokler jih bode v obilici. 1 par čevljev za
gospode, 1 par za dame, 1 par za dečke
in 1 par za deklice, vsi štirje pari, zelo
dobre kakovosti, elegantni, trpežni in lični,
po najnovejšem vzorcu, najlepšega izdelka,
se prodajo za bore nizko ceno 4 K 25 h.
Pri naročanju naj se pove dolgot. Pošiljatev
po povzetju.

Razpošiljalnica čevljev
A. Gelb, Krakov, št. 40.
Zamena dovoljena, za neugajajoče se vrne
denar. (781)

Milijone dam

uporablja
„Feeolin“.
Vprašajte svo-
jega zdravnika,
ali ni „Feeolin“
najboljše lepo-
tilo za polt, lase
in zobe! Najbolj

nesnažen obraz in najgrše roke zadobijo
aristokratsko finost in obliko po uporabi
„Feeolina“. „Feeolin“ je angleško milo, ob-
stoječe iz 42 najbolj žlahtnih in svežih zelišč.
Jamčimo, da tudi gube in vraske na obrazu,
ogrci, mozolci, rdečica nosu itd. po upo-
rabi „Feeolina“ brez sledu izginejo. —
„Feeolin“ je najboljšo sredstvo za snaženje,
gojenje in lepšanje las, preprečuje izpadanje
las, plešatost in glavine bolezni. „Feeolin“
je tudi najnaravnejše in najboljše čistilno
sredstvo za zobe. Kdor uporablja redno
„Feeolin“ mesto mila, ostane mlad in lep.
Mi se zavezujemo, da takoj povrnemo denar,
ako ne bodele takoj popolnoma zadovoljni s
„Feeolinom“. Cena za 1 komad K 1.—,
3 komadi K 2.50, 6 komadov K 4.—, 12
komadov K 7.—. Poština pri enem ko-
madu 20 h, od 3 komadov naprej 60 h. —
Po poštne povzetju 30 h več. (766)

Razpošilja glavno skladišče
M. Feith na Dunaju
VII., Mariahilferstrasse šte. 38.

Zaloge za Ljubljano: Ant. Kane,
droguerist — Edvard Mahr, Židovske
ulice. — Lekarna „pri zlatem je-
lenu“.

Proti nedostajanju apetita

želodčnemu bolu, slabemu
in pokvarjenemu želodcu imajo
gotov uspeh splošno preizkušene

Kaiserjeve karamele iz poprove mete.

V zavojih po 30 in 40 vtn.

Zaloge imajo v Ljubljani: Orlova le-
karnapoleg železnega mostu, deželna
lekarna pri Mariji Pomagaj Milana
Leustek-a in Ubald pl. Trnkóczy. —
V Novem mestu: lekarnar S. pl. Sla-
dovič. b (2560-9)

Popolno (723-3)

špecerijsko opravilo

proda
Rudolf Podkrajšek
v Spodnji Šiški, Kolodvorske ulice št. 159.

Poskusite J. Klauerjev, Triglav

pristni rastlinski likér.

Oživilja želodec.
Budi tek in prebavo.
Daje dobro spanje.

Edino pristen od založnika:

Edmund Kavčič
v Ljubljani. (11-3)

Trgovina gostilna in hiše

na prodaj ali v najem
pod jako ugodnimi pogoji.

A. Casagrande
Ajdovščina, Primorsko
(nova železniška postaja). 721-3

L. LUSER-jev obliž za turiste.

Priznana najboljša sredstvo proti kur-
(746) jim očesom, žuljem itd. 2

Glavna zaloga:

L. SCHWENK-ova lekarna
Dunaj-Meidling.

Za- obliž
mle- Luser-jev za turiste
vaj LC K 1.20.

Dobiva se v vseh lekarnah.
V Ljubljani: M. Mardet-
schläger, J. Mayr, G. Pic-
coll. V Kranju: K. Savnik.

Sode

dobre in močne, od 600 do 700 litrov
proda po nizki ceni 767-1
Fran Cascio, Vegove ulice št. 10.

V hiši št. 21 na Kuhnovi cesti, na
sproti domobranski vojašnici, se
odda od 1. avgusta t. l. lepo,
zračno in na solnčni strani ležeče

stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, shrambe
in pritliklin s posebnim vrtom in pa-
vilonom vred za skupno letno svoto
280 gld. inclus gostacine, vodarine
in vseh postranskih troškov, mirni
in solidni stranki

v našem.
Poizvedbe pri hišnem gospodarju
v I. nadstropju iste hiše. (740-2)

Zapornice na škipce zagrinjala

rolete * * * * * lesene

žaluzije * * * * * (675-4)

kakor tudi vsa mizarska dela
priporoča v najboljši izvedbi

Tovarna mizarskega blaga

f. Bramberger
Gradec, Neubaugasse 53.

Išče se provizijski potnik

za Kranjsko, posebno za Ljub-
ljano, ki je v špecerijskih trgovinah
dobro vpeljan.

Ponudbe pod „W. M.“ sprejema
upravnishvo „Slov. Naroda“. (768-2)

Samostojen vodja

za trgovino mešanega blaga, dober
prodajalec, se vsprejme takoj.
Reflektantje, ki morejo položiti kav-
cijo imajo prednost. — Eventuelno
se pripozna tudi delež na dobičku.

Ponudbe sprejema upravnišvo
„Slovenskega Naroda“ pod „Samo-
stojen vodja“. (777-1)

Sprejme se takoj ženska

ki bi bila za vsako delo ter vajena
pravilno slovensko in nemško pisati.
— Prednost imajo one, ki razumejo
tudi laško.

Ponudbe se prosi pod naslovom:
„Stalna služba“ pošto ležeče Ljub-
ljana. (568-5)

U. St. Dollars
kupim po K 4.91
Canada Dollars
kupim po K 4.80
plačano proti plačano.
Menjalnica
Arnold Reif
Dunaj, IV. Alleeasse 69.
(6*7-4)

Žaga

na vodi Krki se dá v najem za
eno ali pa tudi do štiri leta samo-
stojnemu žagarju, ki zna žago tudi
sam popraviti.

Več se izve pri Matjažu v
Zagradcu, Dolenjsko. (700-3)

Kdor želi prave, dobre in fine slivovke

ali tropinovke več kot polovico
hehtolitra skupaj od izdelovalatelja k
piti, naj se obrne na lastnika grajščin
„Orehovac“, g. Drag. Fröhlich-a
pošta Sv. Peter-Orehovac na Hrvat-
skem. (614-6)

Družabnik

za trgovino z mešanim blagom s ka-
pitalom 4000 kron se išče.

Sprejme se tudi dobro izvežbana

prodajalka

zmožna voditi tako trgovino. (763-2)
Ponudbe pod šifro „Solidno“
sprejema upravnišvo „Slov. Nar.“

Radi pomanjkanja prostorov prodajam

vse pohištvo

kar ga je v zalogi

za lastno ceno.

Fran Burger, mizarstvo

Spod. Šiška. (736-3)

Spretno, solidne

potovalne uradnike

(akvizitérje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme
proti visoki proviziji, sčasoma tudi
s stalno plačo, tukajšnji glavni zastop-
stare, na Kranjskem že dolgo poslujoče tu-
zemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se po-
šiljajo pod: „akvizitér 25“ upravništvu
„Slov. Naroda“. (608-9)

Vabilo

rednemu občnemu zboru

Posojilnice v Celju

registrirane zadrge z neomejeno zavezo

Vorschussverein in Cilli, registrirte

Genossenschaft mit unbeschränkter

Haftung

kateri se bode vršil

v soboto, dne 28. marca 1903

ob 2. uri popoldne

v sejni dvorani „Narodnega doma“ v Celju

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje letnega računa pro 1902.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Določitev obrestne mere od vlo-
deležev in posojil.
5. Razni nasveti.

(770) Načelstvo.

Ženitna ponudba.

Trgovec in posestnik s pre-
moženjem 150.000 kron, star
30 let, išče radi pomanjkanja
znanja tem potom gospico, staro
18—26 let, domače usgojeno,
lepega vedenja in dobrih last-
nosti, ki naj bi imela premo-
ženja od 30.000 kron naprej.
Vešča mora biti slovenščine in
nemščine ter imeti veselje do
gospodinjstva in trgovine. Po-
nudbe s sliko in pravim naslo-
vom pod „Resnost“ na uprav.
„Slov. Naroda“ do konca t. m.
Tajnost se jamči s čestno besedo.

Velika prodaja

„pri Amerikancu“

se vrši

od sobote, 14. marca 1903 naprej

na Starem trgu št. 1

(prej Fr. Detter).

Prodaja se do preklica!

okoli 1000 m različnega svilenega blaga za obleke in bluže
m od 53 kr. naprej

„ 800 „ razne foulard-svile imit. zdaj „ „ 38 „ „

„ 3000 „ raznega modnega volnenega

blaga za dame 120 cm široko „ „ 27 „ „

okoli 10.000 m perilnega blaga najboljše vrste „ „ 16 „ „

„ 3000 „ finega francoskega batista „ „ 24 „ „

Razven tega veliko množino solnčnikov, posteljne oprave, vol-
nenih zastorov itd. od današnjega dne za polovično ceno. Dalje

okoli 300 ducatov finih čisto platnenih servijetov ducat 48 kr.

„ 200 „ finih polplatn. stekleničnih robcev „ gl. 1.20

in drugega raznega platnenega blaga. (717-3)

Prepričajte se, da to ni nikako slabo blago, temveč

lepo izvrstno blago in rekli bode, da ste imeli danes res srečo, kajti bil je

izredno priličen nakup!

Kuksnih deležev

Šentjanske premogovne združbe na Dolenjskem

(Johannesthaler Kohlegewerkschaft)

po K 120—

prosto vsakega pripraviš pripraviš, je še nekaj dobiti.

Pristopnice in druga pojasnila iz prijaznosti pri

„Splošnem kreditnem društvu“ v Ljubljani

Gospodske ulice števil. 7.

(411-7)

Zahvala in priporočilo.

Povodom svoje preselitve v Gradec si štejem v prijetno dolžnost, izreči slavnemu občinstvu najtoplejšo zahvalo za vso prijaznost in naklonjenost, ki se mi je izkazovala kot restavratorki na južnem kolodvoru. Obenem naznanjam, da sem z današnjim dnem izročil restavracijo gospodu

Jos. Schrey-u

katerega slavnemu občinstvu prav toplo priporočam.

Ljubljana, 17. marca 1903.

J. Hafner
restavratorka.

(784)

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu si dovoljujem vlnudno naznaniti, da sem

prevzel

restavracijo na „južnem kolodvoru“

in obenem prevzel tudi vso zalogo vina od mojega prednika. Zagotavljam slavno občinstvo, da se bom trudil obraniti restavracijo na sedanji višini ter skrbel, da bo slavno občinstvo v vsakem oziru kar najbolje postreženo, se priporočam za mnogobrojni obisk.

Ljubljana, 17. marca 1903.

Jos. Schrey
restavratorka.

Josip Reich

— parna —

barvarija in kemična spiralnica ter likanje sukna

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Postrežba točna.

Cene nizke.

Optični zavod J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo veliko zalogo

vsakovrstnih očal, lovskih in potnih daljnogledov ter vseh optičnih predmetov.

Zaloga in edina prodaja monogramov za zaznamovanje perila.

Zaloga gramophonov ki igrajo izrečno močno in natančno.

Stari trg 21. Glavni trg 6.
Vegove ulice 12.

Pekarija
in slaščičarna

J. ZALAZNIK

Prodaja moke
in raznovrstnih živil.
Prodaja drv in oglja.
Stari trg 32.

J. S. Benedikt

v Ljubljani, Stari trg
tik glavne prodajalne
na voglu).

Največja zaloga

klobukov

najnovije fačone.

Nizke cene.

Prodaja na drobno in debelo.

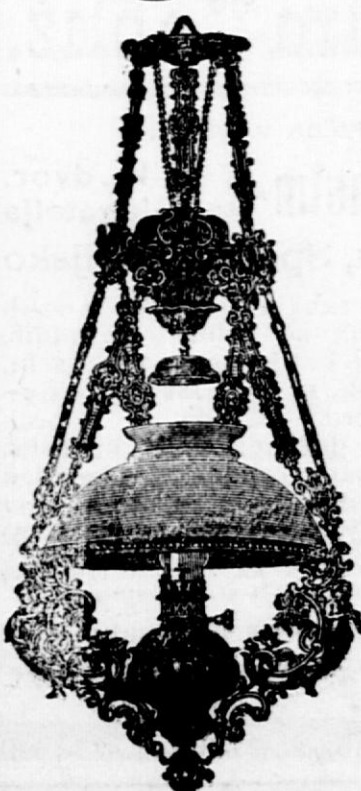
Ceniki brezplačno.

Avgust Agnola

Ljubljana
Dunajska
cesta 13.

Velika
zaloga

steklenine,
porcelana,
svetilk,
zrcal,
šip itd. itd.
po najnižjih
cenah.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Invod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 6 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane. Praga, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Aussee, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Praga, Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Monakovega. Inomost, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal in Inomosta, Solnograda. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne in ob 6. uri 50 m nvečer. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne in ob 6. uri 10 m zvečer.

(1)

St. 9615.

Razglas.

V smislu § 53 občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se daje na znanje, da bodo

računi o prejemkih in troških

1. mestnega zaklada,
2. ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske imovine,
4. ustanovnega zaklada,
5. potresnega zaklada,
6. 3% posojila,
7. loterijsko-posojilnega zaklada,
8. mestnega vodovoda in
9. mestne klavnice za l. 1902

od danes naprej 14 dni javno razgrnjeni v tukajšnjem mestnem knjigovodstvu občanom na vpogled.

Pri pretresanju in končni rešitvi teh računov vzel bo občinski svet morebitne opazke o njih v predvarek.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 14. marca 1903.

Mannesmann-ove cevi

varilne in plinove cevi vsake obsežnosti
in vse drugovrstne cevi razpošilja po konkurenčnih cenah

Nemško-avstr. tovarna za Mannesmannove cevi
v Komotavi, na Češkem.

(437-6)

Zastopniki v vseh večjih mestih.

Razpis.

Za gradbo vodovodov v Nadjemselu in Novi Sušici, obč. Sv. Mihel, in v Vremah, obč. Vreme, okr. Postojna na 12.600 K, oziroma 20.400 K in 18.300 K proračunjenega dela in dobave se bodo oddale potom javne dražbe.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali pa doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do 10. aprila t. l., do 12. ure popoldne podpisaniemu občinskemu uradu.

Ponudbe, katere morajo biti kolekovane s kolekom za jedno krono, doposliti je zapečateni z napisom: „Ponudba za prevzetje gradbe vodovoda za Nadjemselo in Novosušico, oziroma Vreme.“ Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brez-pogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbinih stroškov v gotovini ali pa v popularnovarnih vrednostnih papirjih po kurznih ceni.

Občinski odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudne cene, oziroma če se mu vidi potrebnim, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Naerti, proračuni in stavbni pogoji so na ogled pri občinskem uradu.

Občinski urad obč. Sv. Mihela
dne 15. marca 1903.

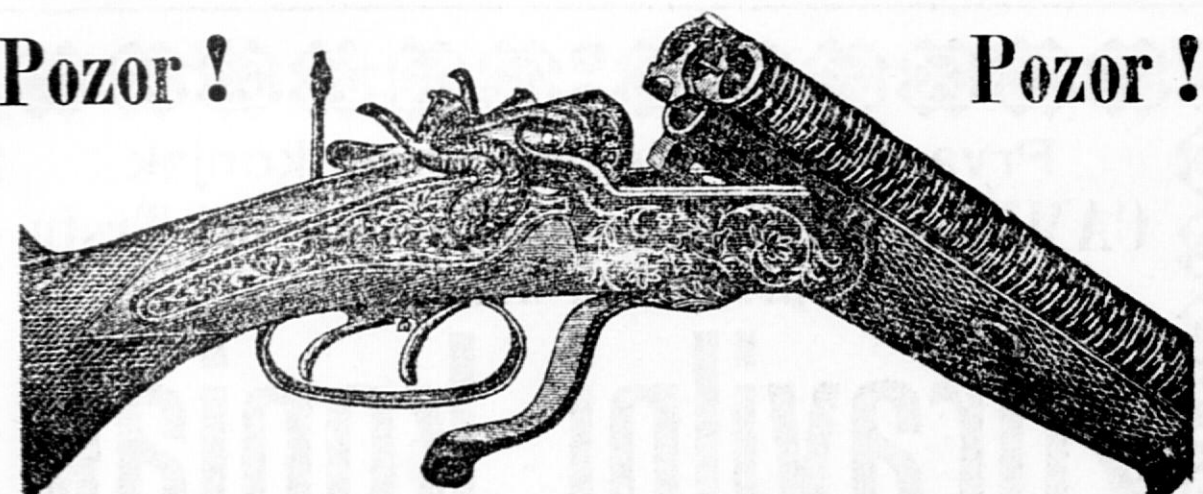
(774-1)

Župan: Fr. Kuret.

Občinski urad Gor. Vreme
dne 15. marca 1903.

Župan: Iv. Cerkvenik.

Pozor!

Priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovjših sistemov in najnovjše vrste, revolverjev i. t. d., vseh pripadajočih rekvizitov in muntelje, posebej pa opozarjam na

troceevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem

(543-8)

Fran Sevčik

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

Jako zabavni

SO
koncertni aparati
s ploščami.

govori,
se smeje,
poje in
zvižga.

šparat kakor kaže podoba
stane 75 K.

Večji aparati, kakor tudi
automati za gostilničarje
do 240 K. (732-2)

Prodaja tudi na obroke.

Velika izbira
gramofonskih plošč.

Zamenjava starih plošč.

• Ceniki zastoj. •

RUDOLF WEBER

urar v Ljubljani, Stari trg šte. 16.

Američanski skrob na lesk

Fritz Schulz jun., Actiengesellschaft
Eger und Leipzig

zajamčeno prost vseh škodljivih snovlj.

Ta doslej neprekošeni skrob se je prav izredno obnesel; ima v sebi vse za dober uspeh potrebne snovi v pravem razmerju, tako, da je uporaba vedno gotova in lahka. Zaradi mnogih ponarejanj naj se pazi na gorenjo tovarniško znamko, ki je natisnena na vsakem zavoju. Cena zavoju 24 vinarjev. Dobiva se v skoro vseh špecerijskih in drogerijskih trgovinah in prodajalnicah mila. 2 (680-1)

Zlati svetinji
svetovni razstavi
Pariz 1900 in Dunaj 1902.

Ljubljana, Lattermannov drevored.

Se malo časa!

Viktorina Collignon
iz Pariza.

najtežje in najlepše orjaško dekle
na svetu, ki je bilo leta 1900 na svetovni razstavi v Parizu z zlato svetinjo odlikovano, je 17 let staro in ima ogromno težo 416 funtov. Obseg preko prsi meri 2 metra in 2 cm. Bedre so močnejše, ko prsi normalnega človeka.

Mlada orjakinja ne more v noben železniški voz vstopiti in potrebuje dva stola pri sedenju. Cenjena gospoda se najljubše vabi, da obišče ta svetovni čudež.

Vstopnina: I. prostor 20 kr., II. prostor 10 kr.

Odprto od 2. ure popoldne do 8. ure zvečer.

760-2) **Kavateljstvo.**

Važno za gospode!

Novo! Novo!

Vijudno naznanjam, da sem v I. nadstropju svoje trgovine

••• Pred škofijo šte. 1 •••

otvoril

posebni oddelek za vsakovrstno
sukneno blago

ter sem se potrudil, svoje skladišče dopolniti z najnovejšim, najmodernejšim tu- in inozemskim blagom od najfinješe do najceneje vrste, tako da sem v prijetnem položaju ustreči vsem zahtevam.

Poskusite enkrat, ako kaj potrebujete, z mojim vsakovrstnim suknem blagom in prepričali se bode, da Vas bode zadovoljila moja velika izbira, kakor tudi kakovost in cene kar najboljše.

K prijaznemu ogledu vabi najljubšeje

J. Grobelnik, Ljubljana.

Blago iz lanske sezi je 20% in sukneni ostanki 30% ceneje.

Vzorci na deželo zastoj. (680-6)

Naznanilo.

Kdor

hoče poceni in dobro blago,
naj naroči moj novi cenik, ki
ga pošljem zastoj.

Posebno priporočam

novosti v stenskih urah z novim stolpovim bitjem.

Šivalni stroji Singer in vse druge vrste

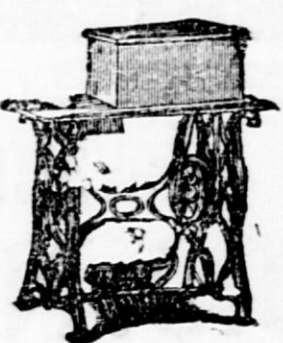
prilavne za domačo rabo, po zelo nizkih cenah.

Vsa popravila točno in cenó. Umetna delavnica v I. nadstropju.

Za obilen obisk se najtopleje priporočam

FRAN ČUDEN

urar, trgovec in posestnik v Ljubljani, Mestni trg
ekspozitna trdnica na debelo in na drobno, član švicarskih tovarn "Union",
založnik c. kr. dolenskih železnic. (42-19)

Stenografa

vsprejme takoj (743-3)

notar Hudovernik
v Kostanjevici.

— Dobiva se v vseh knjigotržnicah —

MALI VITEZ

Pan Volodijevski

Zgodovinski roman, spisal H. Sienkiewicz

Po poljskem izvirniku poslovenil Podravski

Roman izide, bogato ilustriran, v 20
do 25 sešitkih po 40 h. Vsakih
** 14 dni se izdaja en sešitek **

Založna knjigarna

Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani

Najboljše domače

zdravilo za želo.

dec (po izreku

župnika Kneipa

Magentränklein

je splošno

znani

* Ta

naravni

produkt naj

v nobeni družini

in na nobenem po-

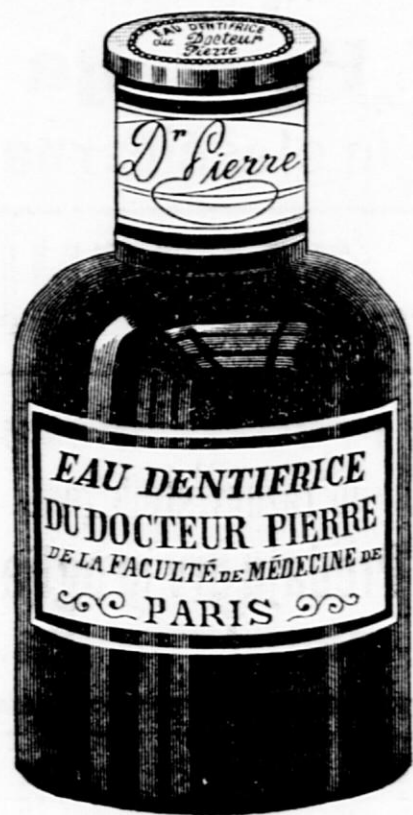
tovanju ne manjka. V

zalogi ga ima J. Sax,

Vodmat, Ljubljana.

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod. (231-15)

Prešernove * **poezije**

v novi popolni izdaji 3 žvuljenjem, literarno-
zgodovinskih 3 žvuljenjem, literarno-
uredil A. Aškerc. — Elzevir-izdaja (rudeže
ustreje 3 žvuljenjem) 3 K, po pošti 3 K 20 h.

Založništvo L. Schwentner v Ljubljani.

(1832-96)

Wilhelm-ov obliž.

Ta izključno v lekarni

Franca Wilhelm-a, c. kr. dvor.
Neunkirchen, Spod. Avstrijsko

narejeni obliž se rabi z vspehom v vseh
slučajih, v katerih se sploh rabi obliž.
Zlasti se izpričuje kot koristen pri starih,
vnetljivih boleznih, n. pr. kurjih oči-
stih, otiskih itd., ako se po poprejš-
njem izčiščenju dotičnih mest na tofet
ali usnje namazan, priloži. 1 škatljica
80 h, 1 tucat škatljic 2 K, 5 tucatov
škatljic 30 K. d 2/21-5)

Kot znamenje pristnosti je na zavitihi grb trške
občine Neunkirchen (devet cerkev) vtisnjen.

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobiva, se pošlje naravnost

Kazenski zagovornik
dr. Iv. M. Fribar

v pisarni odvetnika

dr. Fran Stor-a

v Ljubljani

(780-1)

Križevniške ulice št. 2.

S tem si usojam naznaniti, da sem kupil

trgovino s špecerijskim blagom

gospe Jakobine Kastner

Ljubljana, Gradišče šte. 7

in jo bodem nadalje vodil pod firmo

Mihael Kastner

kot podružnico glavne trgovine (Kongresni trg št. 10.)

Potruditi se hočem svojim cenjenim odjemalcem postreči
z najboljšim in najcenejšim blagom in bilježim zagotavljač
najpaznejšo in najreelnejšo postrežbo

z velespoštovanjem

(755-2)

Mihael Kastner.

P. n. gospodje

častniki, c. kr. uradniki in
uradniki drž. železnic.

Po pridobitvi najboljših moči prvih dunajskih
izdelovalnic uniform sem v prijetnem položaju
v svoji novo ustanovljeni

izdelovalnici uniform

vsem zahtevam glede izdelovanja uniform ugo-
diti in prosim torej za naklonitev cenj. naročil.

JOS. ROJINA

LJUBLJANA

Šelenburgove ulice št. 5.

(728-2)

Prva tržaška destilerija za konjak
CAMIS & STOCK v Barkovljah pri Trstu
priporočla domači

zdravilni konjak

po francoskem sistemu samo v izvornih ste-
klenicah z nadzorstvenim zamašenjem pre-
iskovalnice za živila in jestvine, Dunaj IX,
Spitalgasse 31

ki je odobrena od vis. c. kr. ministrstva notranjih zadev. 1 ste-
klenica 5 K, 1/2 steklenice K 2.60.

V Ljubljani se dobiva pri trdkah: J. Jebrač, Kham
& Murnik, S. Kordin, A. Lilleg, A. Sarabon,
Viktor Schiffer, F. Terdina. (48-20)